

Protect Yourself from Pesticides— Guide for Agricultural Workers (Ilocano)

**Salaknibam ta Bagim kadagiti Pagpatay iti Agdadel iti
Mula (Pesticides)
Pagsurotan dagiti Agrabaho kadagiti Pagmulmulaan**

The Environmental Protection Agency revised the Worker Protection Standard for agricultural pesticides in August 1992. The revised Worker Protection Standard requires that agricultural workers be given training in basic pesticide safety.

Protect Yourself from Pesticides: Guide for Agricultural Workers was developed by the Environmental Protection Agency; it presents all of the information required for training under the Worker Protection Standard. Some States and Tribes have additional requirements for pesticide safety training for agricultural workers. Contact the State or Tribal agency responsible for pesticide enforcement in your area to obtain information needed to comply with all State or Tribal training requirements.

There are other materials about the Worker Protection Standard that are being developed by EPA. They include a safety poster, a handbook on pesticide safety for pesticide handlers, and a manual for agricultural employers. For more information about safety training and about the revised Worker Protection Standard, contact

Occupational Safety Branch (H7506C)
Office of Pesticide Programs
U.S. Environmental Protection Agency
401 M Street, S.W.
Washington, D.C. 20460
(703) 305-7666

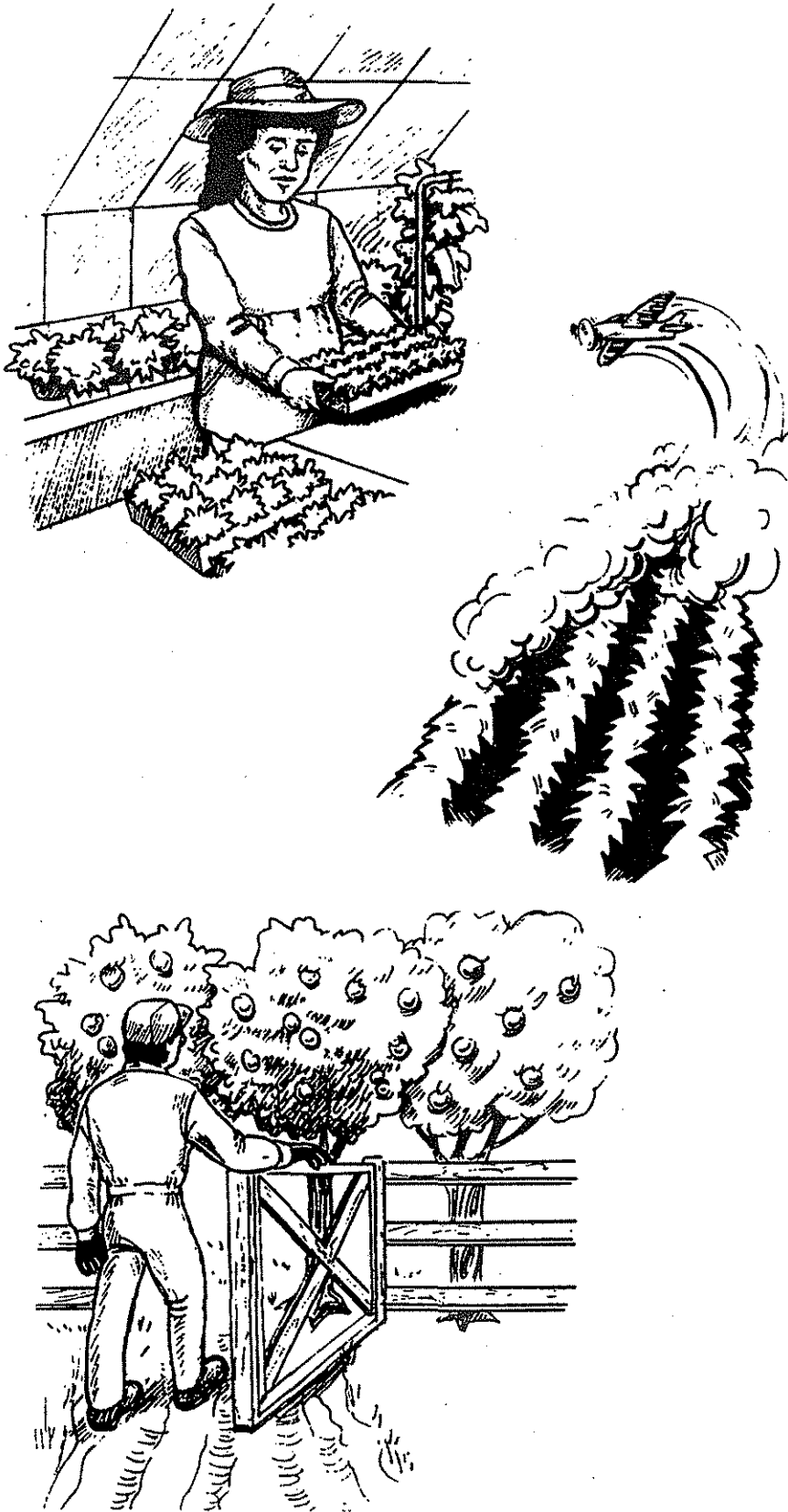
Ti Ahensia A Mangsalaknib Iti Aglawlaw (The Environmental Protection Agency) binaliwanna ti Pagrukodan ti Pannakasalaknib ti Agrabaho (Worker Protection Standard) para iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula (agricultural pesticides) idi Agosto 1992. Ti nabaliwan a Pannakasalaknib dagiti Agrabaho sapulenna ti pannakasana dagiti agrabaho iti pagmulmulaan kadagiti kangrunaan a pannakasalaknib iti panagaramat iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula.

Salaknibam ta Bagim iti Pagpatay kadagiti agdadael iti Mula: Ti Pagsurotan dagiti Agrabaho kadagiti Pagmulmulaan pinasayaat ti Ahensia A Mangsalaknib Iti Aglawlaw, itedna ti amin a pakaammo a kasapulan iti panagsanay iti babacn ti Pagsurotan iti Pannakasalaknib dagiti Agrabaho. Sumagmamano nga Estado ken Tribo ti addaan mainayon a kasapulan iti panagsanay iti pannakasalaknib dagiti agrabaho iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula. Umasideg kayo iti Ahensia ti Estado wenno Tribo nga agrebbeng iti pannakaipatungpal dagiti annuroten maipapan iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula dita lugaryo tapno maalayo ti inpormasion a kasapulan iti pannakatungpal ti panagsanay a kasapulan ti amin nga Estado ken Tribo.

Adda sabali a pagbasaan maipanggep iti Pagrukodan Iti Pannakasalaknib Dagiti Agrabaho a madama nga araramiden ti EPA. Mairaman kadagitoy ti paskin ti pannakasalaknib (safety poster), libro maipanggep iti pannakasalaknib iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula nga agpaay kadagiti agigiggem kadagitoy, ken pagbasaan (manual) nga agpaay kadagiti agpatrabaho kadagiti pagmulaan. Iti adadu pay nga inpormasion maipanggep iti panagsanay iti pannakasalaknib ken maipanggep iti nabaliwan a Pagrukodan Ti Pannakasalaknib dagiti Agrabaho, asitgan ti

Occupational Safety Branch (H7506C)
Office of Pesticide Programs
U.S. Environmental Protection Agency
401 M Street, S.W.
Washington, D.C. 20460
(703) 305-7666

Project Coordinator
Coordinador del Proyecto
John Leahy, EPA

■ Pesticides help control pests, but they can also hurt—even kill—people.

Pesticides control pests such as insects and weeds. Pesticides can also hurt—even kill—people. The law helps protect you from pesticide poisoning. You can also help protect yourself.

* **Dagitoy a Pagpatay Kadagiti Agdadael Iti Mula makatulong a manglapped kadagitoy nga agdadael iti mula, ngem makadangran-mabalin pay a makapatay—iti tao.**

Dagitoy a pagpatay kadagiti agdadael iti mula malapdanna dagiti agdadael iti mula a kas kadagiti igges ken ruot. Dagitoy a pagpatay kadagiti agdadael iti mula mabalin pay a makadangran--uray pay makapatay--iti tao. Ti linteg makatulong a mangsalaknib kenka iti daytoy makasabidong a pagpatay iti agdadael iti mula. Makatulongka met a mangsalaknib ita bagim.

■ Learn how to protect yourself. If you don't understand, ask for help.

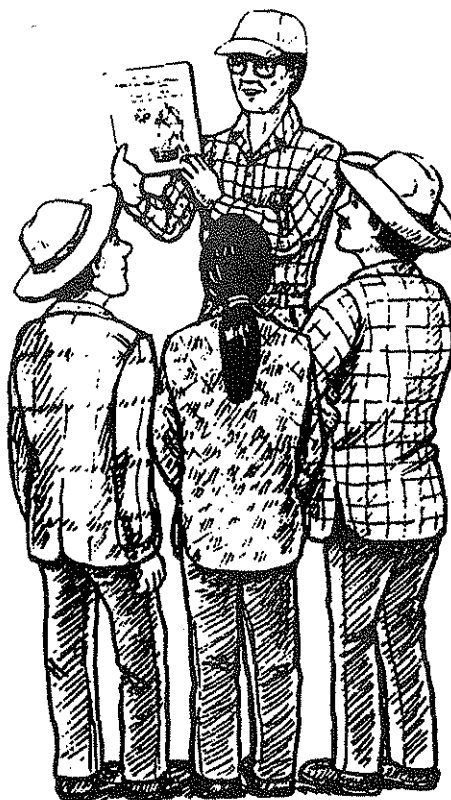
If pesticides are used where you work, your boss must make sure you are trained in pesticide safety.

This book has facts about pesticide safety. If you do not understand this book or your safety training, ask for help.

Sursuroem a salakniban ta bagim. o saanmo a maawatan agdawatka i tulong.

o maaramat ti pagpatay kadagiti gdadael iti mula iti pagtrabahoam, (asapul nga ikagumaan ti mangimaton boss) ti pannakasanaymo iti annakasalaknib kadagiti pagpatay iti gdadael iti mula.

aytoy a libro naglaun kadagiti inapudno maipanggep iti annakasalaknib iti pagpatay kadagiti gdadael iti mula. No saanmo a maawatan daytoy a libro wenno ti annakasanaymo iti pannakasalaknib, gdawatka iti tulong.

How Can You Protect Yourself from Pesticides?

Casano Ti Panangsalaknibmo Ita Bagim Iti Pagpatay Kadagiti Addadael Iti Mula?

2

■ Wear clothes that cover your skin.

You should wear clean work clothes each day that will cover your skin:

- Long pants.
- A long-sleeved shirt.
- Shoes and socks.

* Agaruatka iti lupot a mangkalub ita kudilmo.

Agaruatka iti nadalus a lupot a pagtrabaho a mangkalub ita kudilmo iti insaldaw:

+ Atiddug a pantalon.

+ Atiddug ti imana a lupot (shirt).

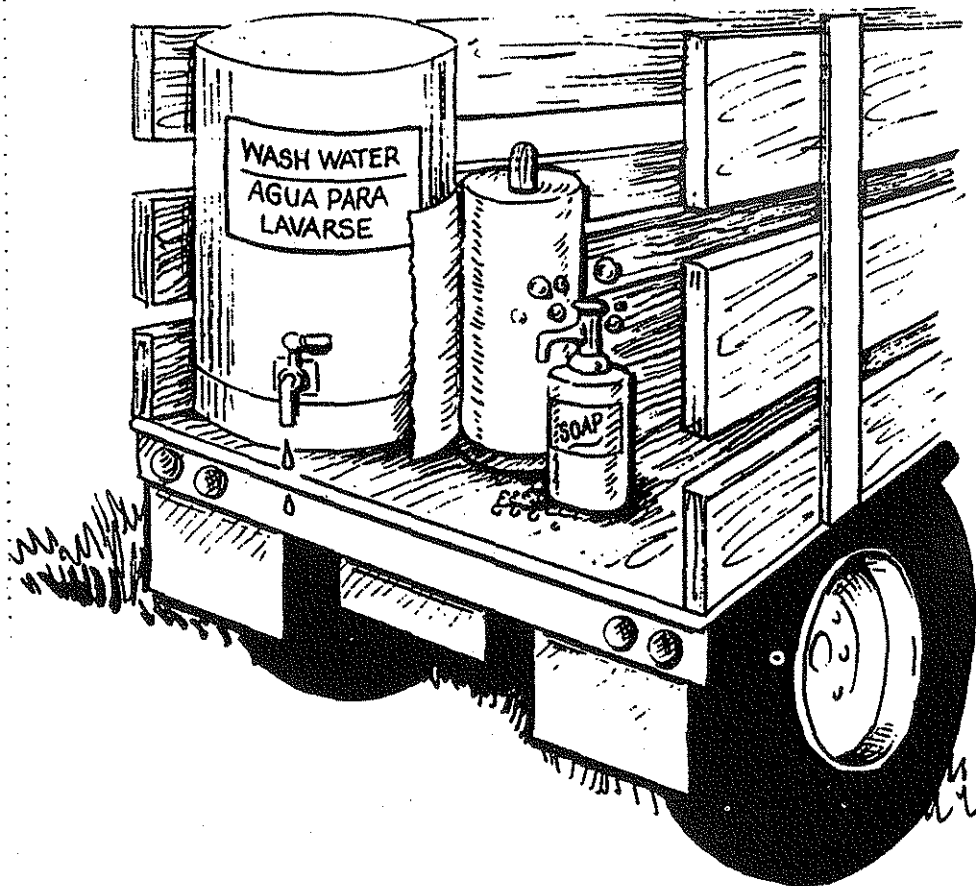
+ Sapatos ken medias.

■ At work, look for soap and water.

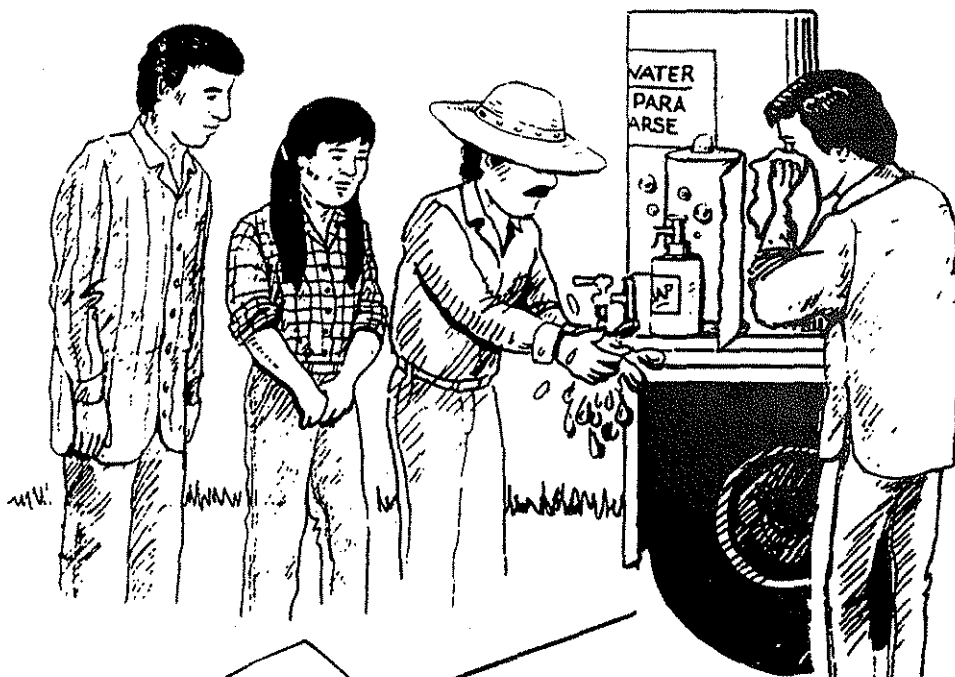
At work, you must be provided with soap, water, and towels if the areas where you work have had pesticides applied in at least the last 30 days. Pesticides dry on crops as a powder—this powder is the residue. A residue can remain on a crop many days after spraying.

* Idia pagtrabahoan, aramatem ti sabon ken danum

Idia pagtrabahoan, masapul a maikkanka iti sabon, danum, ken pagpunas no ti lugar a pagtrabahoan nagaramatda iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula iti uneg ti napalabas a 30 aldaw. Ti pagpatay kadagiti agdadael iti mula agnaga kadagiti mula (crops) a kasia pulbos—daytoy a pulbos isu ti pakatda (residue). Ti pakatda agbati iti mula iti adu nga aldaw kalpasan ti panagpasuyot (spraying).

Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

■ Wash your hands and face before you eat, drink, smoke, or chew gum or tobacco.

Your hands and face may get pesticides on them.

* Bugoam dagiti imam ken rupam sakbay a mangan, uminum, agtabako, wenno agngalingal iti nasamit a goma (chewing gum) wenno tabako.

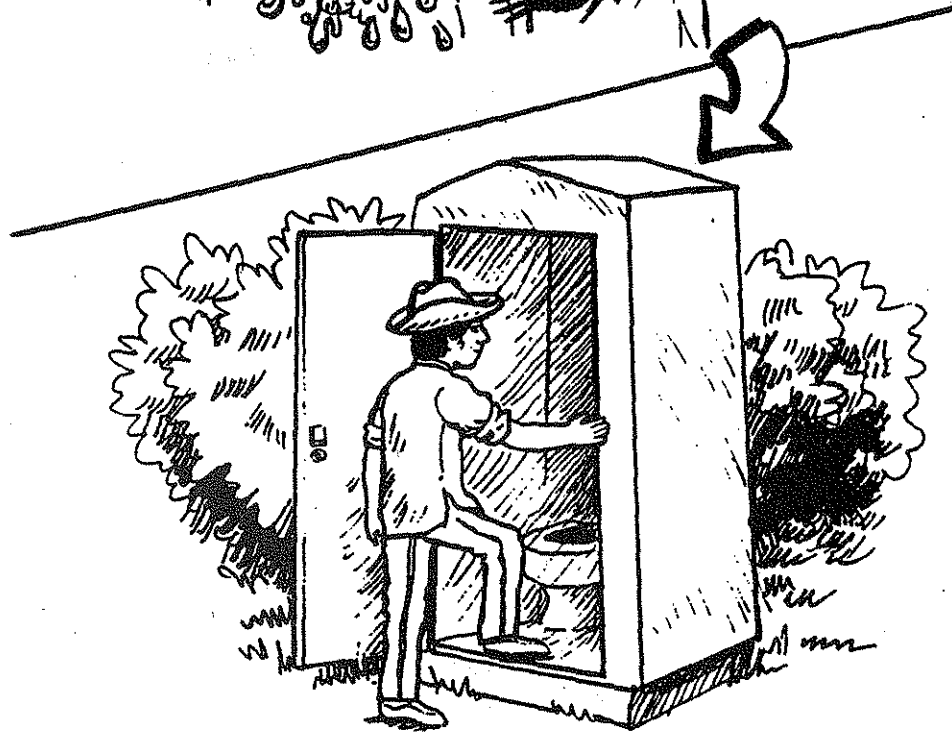
Mabalin nga adda ti pagpatay kadagiti agdadael iti mula kadagiti imam ken rupam.

How can you protect yourself from pesticides? ·
Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

■ Wash your hands before using the toilet at work.

* Bugoam dagiti imam sakbay nga aramatem ti kasilia iti pagtrabahoam.

How can you protect yourself from pesticides?

Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

2

- Stay out of areas where pesticides are being applied. If pesticides drift to where you are working, get out!

It is against the law for anyone to apply pesticides in an area where you are working, or to let pesticides drift onto you.

* Adaywam dagiti lugar a nakaaramatan dagiti pagpatay kadagiti agdadael iti mula. No maipayagso (drift) dagiti pagpatay kadagiti agdadael iti mula iti yanmo nga agrabaho, umadayoka!

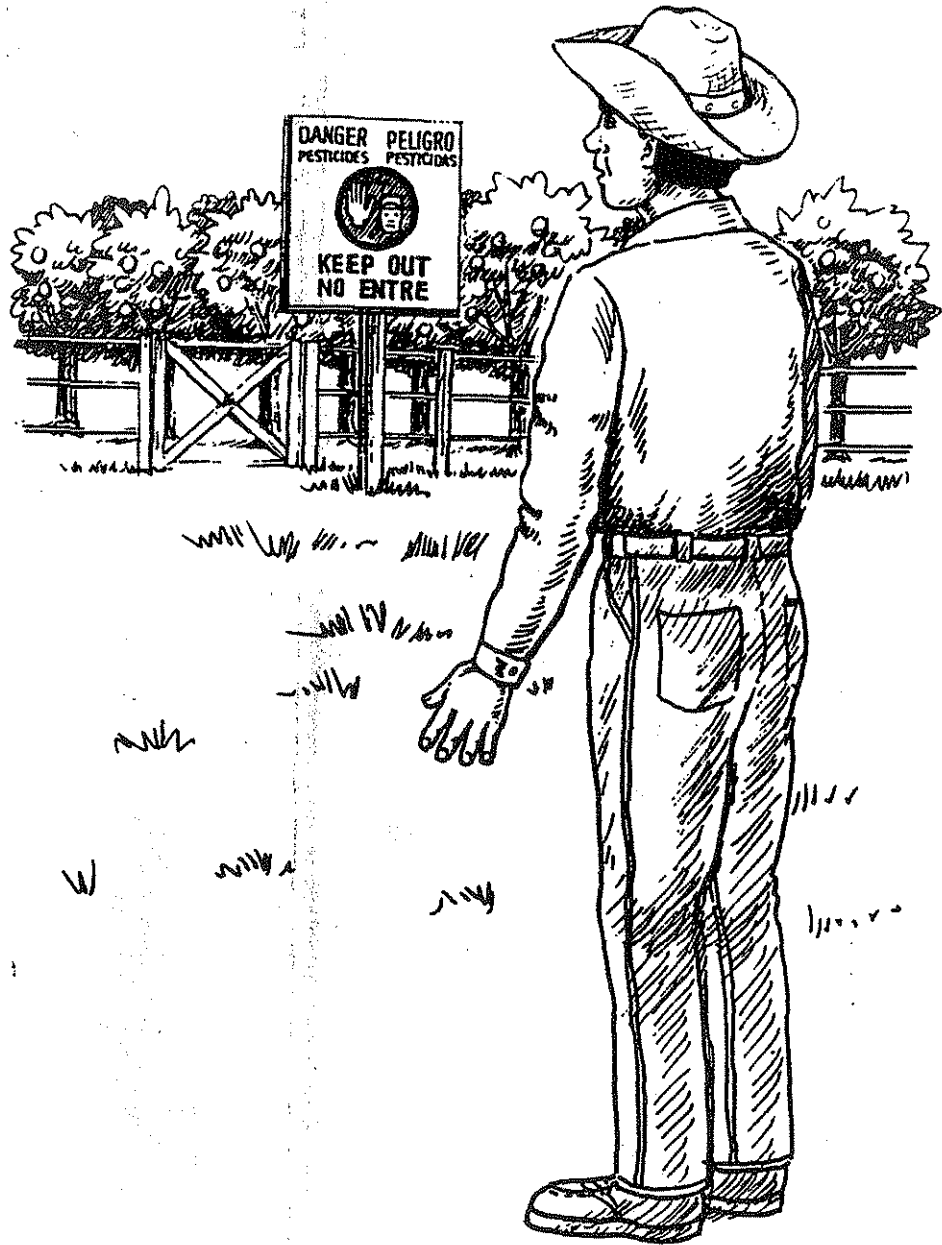
Maisupiat iti linteg iti panagaramat ti siasino man. kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula iti lugar a madama a pagtrabahoam, wenno ti pannakaipalubos a maipayagso kenka t: pagpatay kadagiti agdadael iti mula.

■ If you see this sign, or ones like it, keep out!

This sign means that pesticides are in the area. You must have special training and protection to go into the area.

* No makitam daytoy a pakdaar, wenno dagiti kapadana, umadayoka!

Daytoy a pakdaar ibagana nga adda dagiti pagpatay kadagiti agdadael iti mula iti dayta a lugar. Masapul ti naisangsangayan a panagsanay ken pamakasaleknib tapno makapanka iti dayta a lugar.

- Stay out of areas your boss tells you not to enter. . .

Even if no sign is posted.

* Saanka a mapan kadagiti lugar nga ibaga ti mangimaton a saanmo a mabalín a papanan. . .

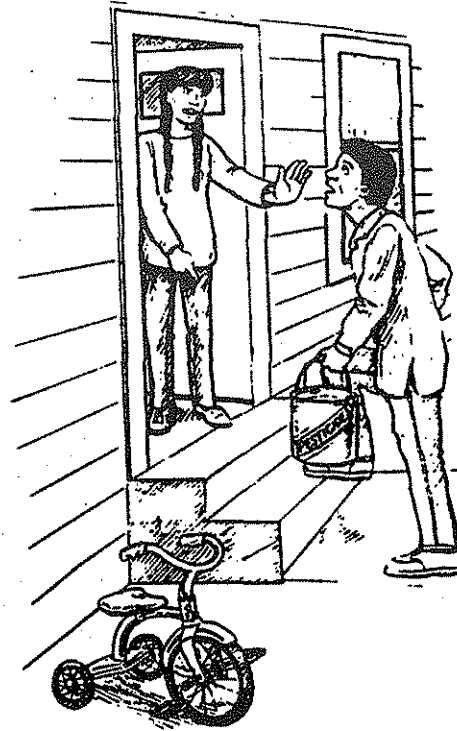
Uray no awan ti pakdaar a naipaskin.

■ Never take pesticides or pesticide containers home from work.

They are not safe for use around the home.

* Iti kaanom saanka nga agiyawid iti pagpatay kadagiti makadadael iti mula wenno magawangan manipud idiy trabahom.

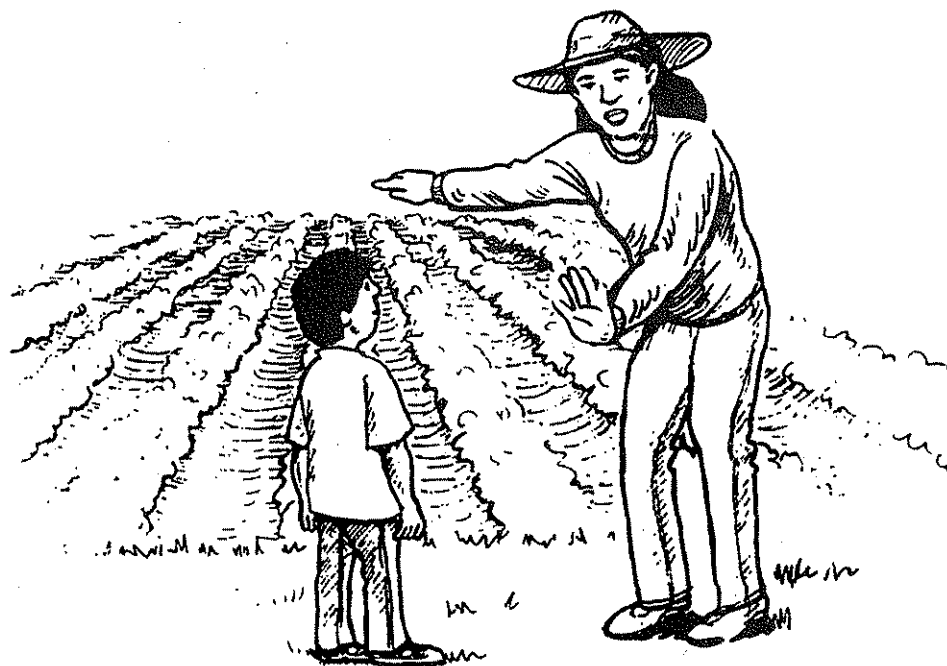
Saanda a nasayaat a maaramat iti arubayan.

How can you protect yourself from pesticides?

Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

2

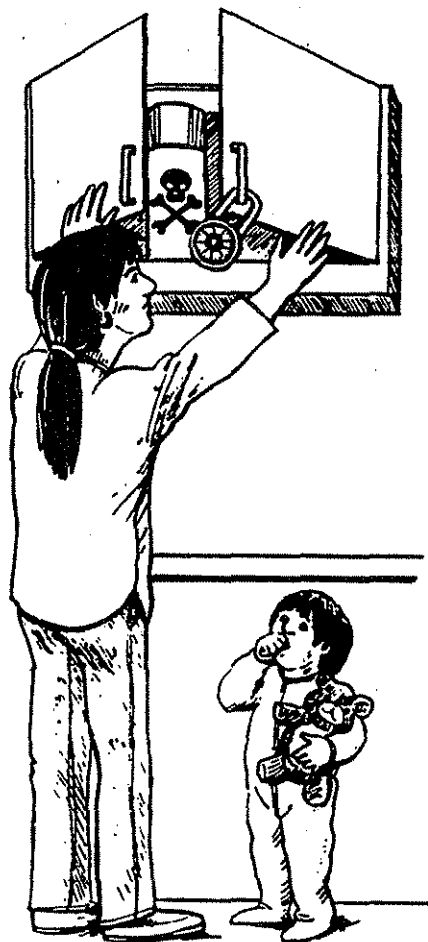

■ Keep children away from areas where pesticides might be.

At home, keep pesticides away from children.

* Saanmo a paasitgen dagiti ubbing kadagiti lugar a mabalin nga adda dagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

Iti balay, yadayom dagiti pagpatay i agdadael iti mula kadagiti ubbing.

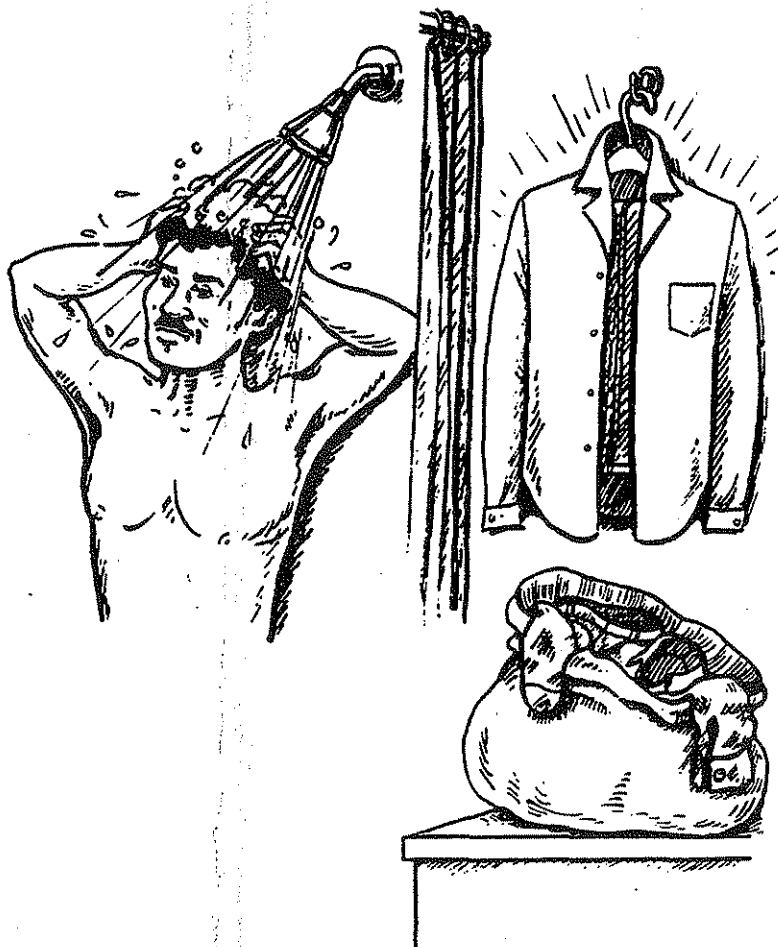
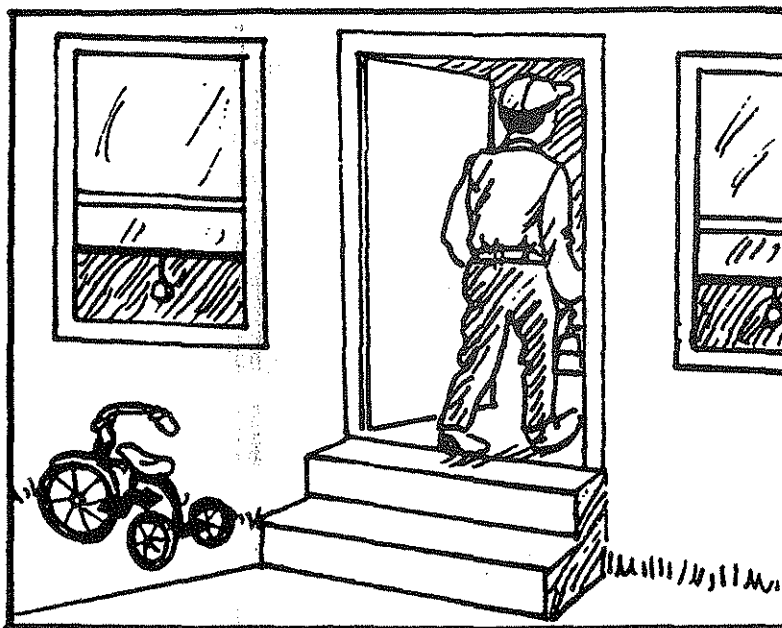
Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

■ After work each day, wash your whole body, including your hair.

Use plenty of soap and water. Then put on clean clothes.

* Kaipasan ti trabaho iti tunggal aldaw, digusem ta bagim, agraman buok.

Agusarka iti adu a sabon ken danum. Kaipasanna agaruatka iti nadalus a lupot.

How can you protect yourself from pesticides?

Kasano ti panangsalaknibmo ita bagim iti pagpatay kadagiti addadael iti mula?

2

- Keep dirty work clothes away from non-work clothes and from the family laundry.

Pesticides may get on your clothes at work. Wash your work clothes, including your cotton gloves before using them again.

* Yadayom dagiti inusarmo a lupot kadagiti saan a pagtrabaho a lupotmo ken dagiti malabaan a lupot ti familia.

Mabalin a naikkan iti pagpatay iti agdadael iti mula dagiti lupotmo nga agrabaho. Labaam dagiti aruaten nga agrabaho, agraman dagiti guantes sakbay nga usarem manen.

■ Pesticides are applied in different ways:

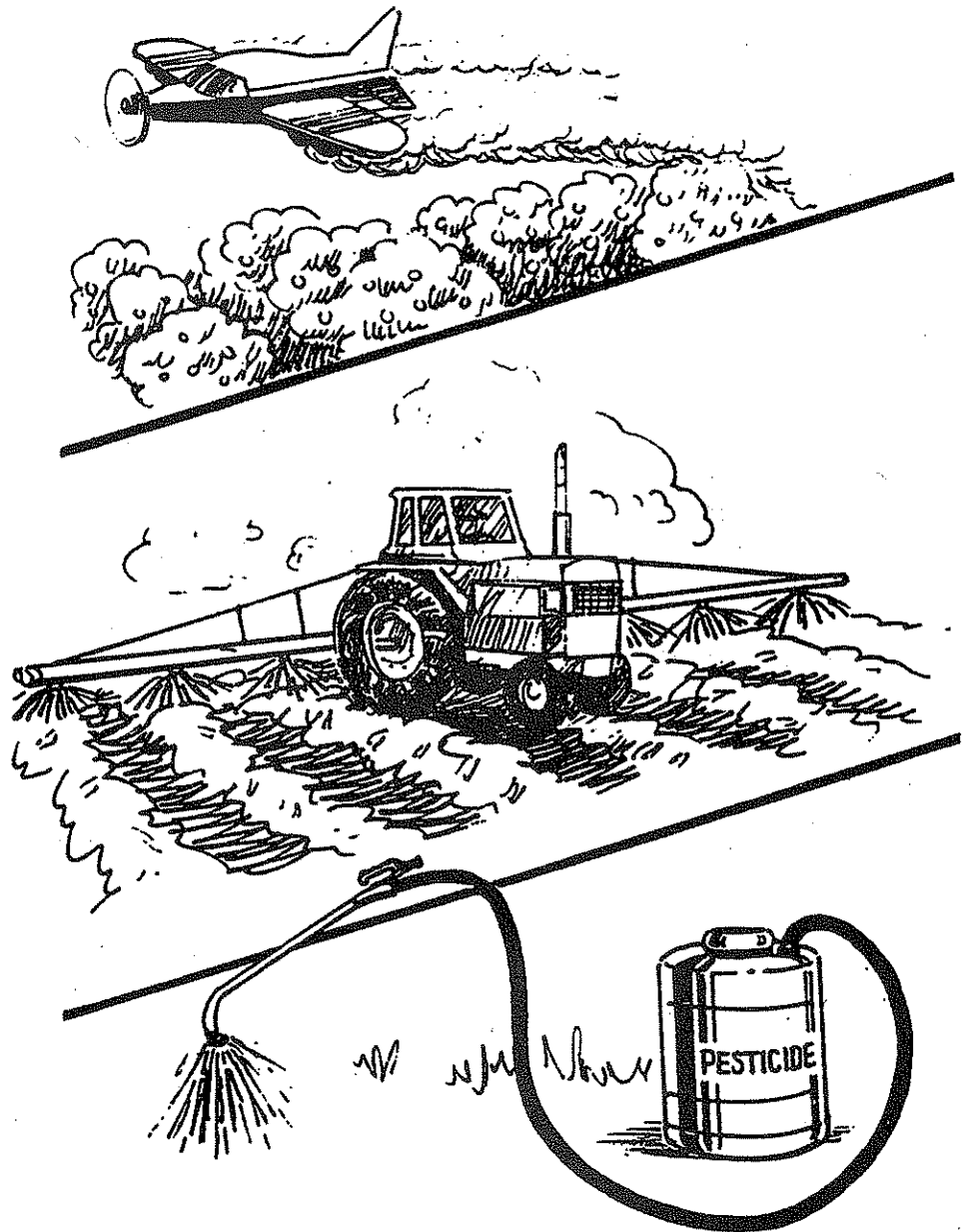
- Liquids or sprays.
- Powders or granules.
- Gases.

Pesticides may be in many places. Pesticides may be on plants and on the soil. Often you can't tell pesticides are there.

* Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin aggidiat ti pannakaaramatda:

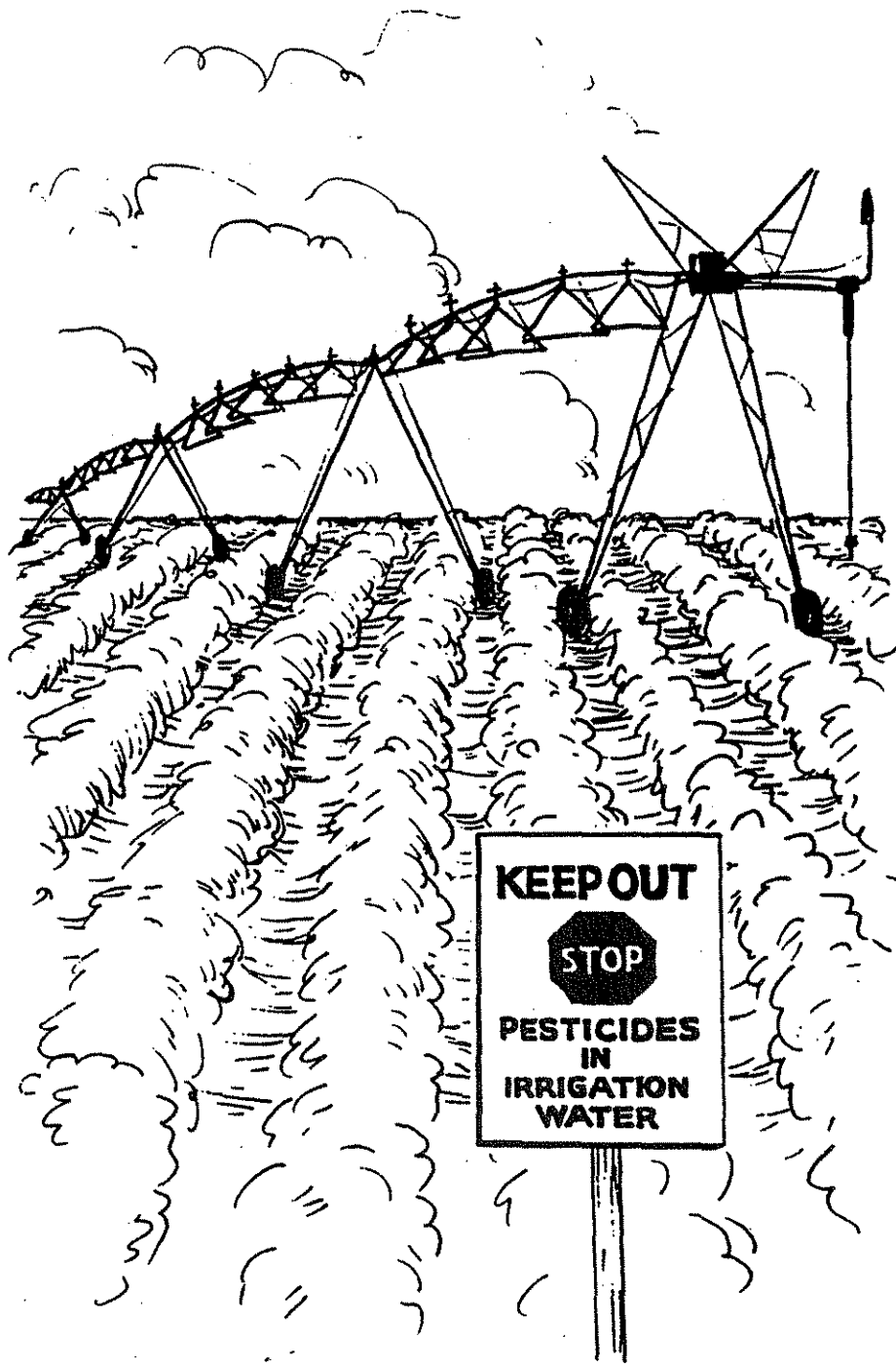
- + Nadamum (liquids) wenna pagpasuyot (sprays).
- + Pulbos wenna narumrumek (granules).
- + Alibungubong (gases).

Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin nga addada iti adu a lugar. Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin nga adda kadagiti mula ken iti daga. Masansan a saan a maibaga nga adda dagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

Where are pesticides?

Sadino ti ayan dagiti pagpatay iti agdadael iti mula?

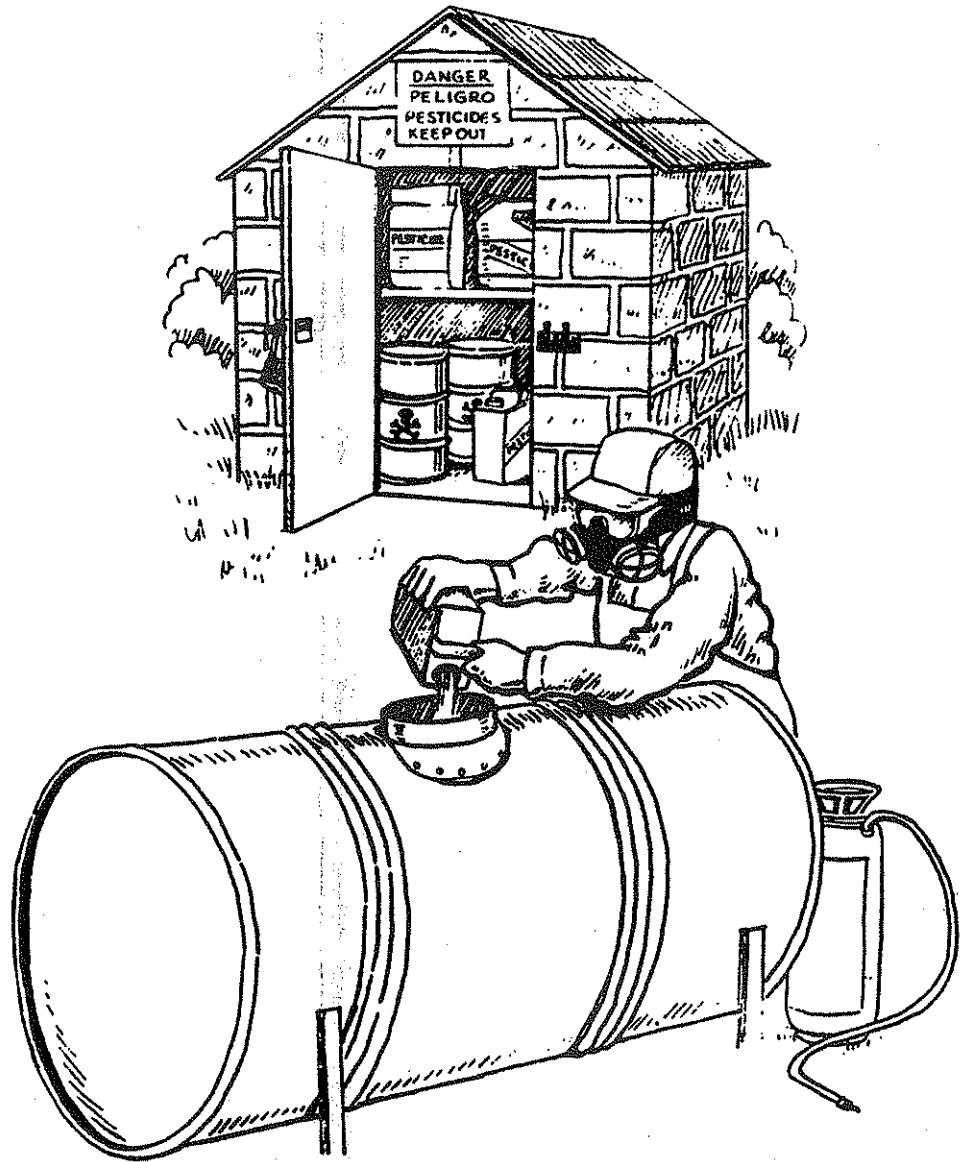

■ Pesticides may be in irrigation water and on irrigation equipment.

* Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalín nga adda iti danum ti pasayak (irrigation) ken dagiti alikamen (equipment) iti panagpasayak.

- Pesticides may be in storage areas and in places where pesticides are mixed and loaded.

* Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin nga addada iti lugar a pagidulinan ken ayan ti pagilaokan ken pagikargaan kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

Where are pesticides?

Sadino ti ayan dagiti pagpatay iti agdadael iti mula?

3

Move Away!

¡Aléjese!

■ Sometimes pesticides drift from where they are being applied.

* No dadduma dagiti pagpatay iti agdadael iti mula maipayagso manipud iti lugar a pakaaramatanda.

■ Pesticides can hurt you if:

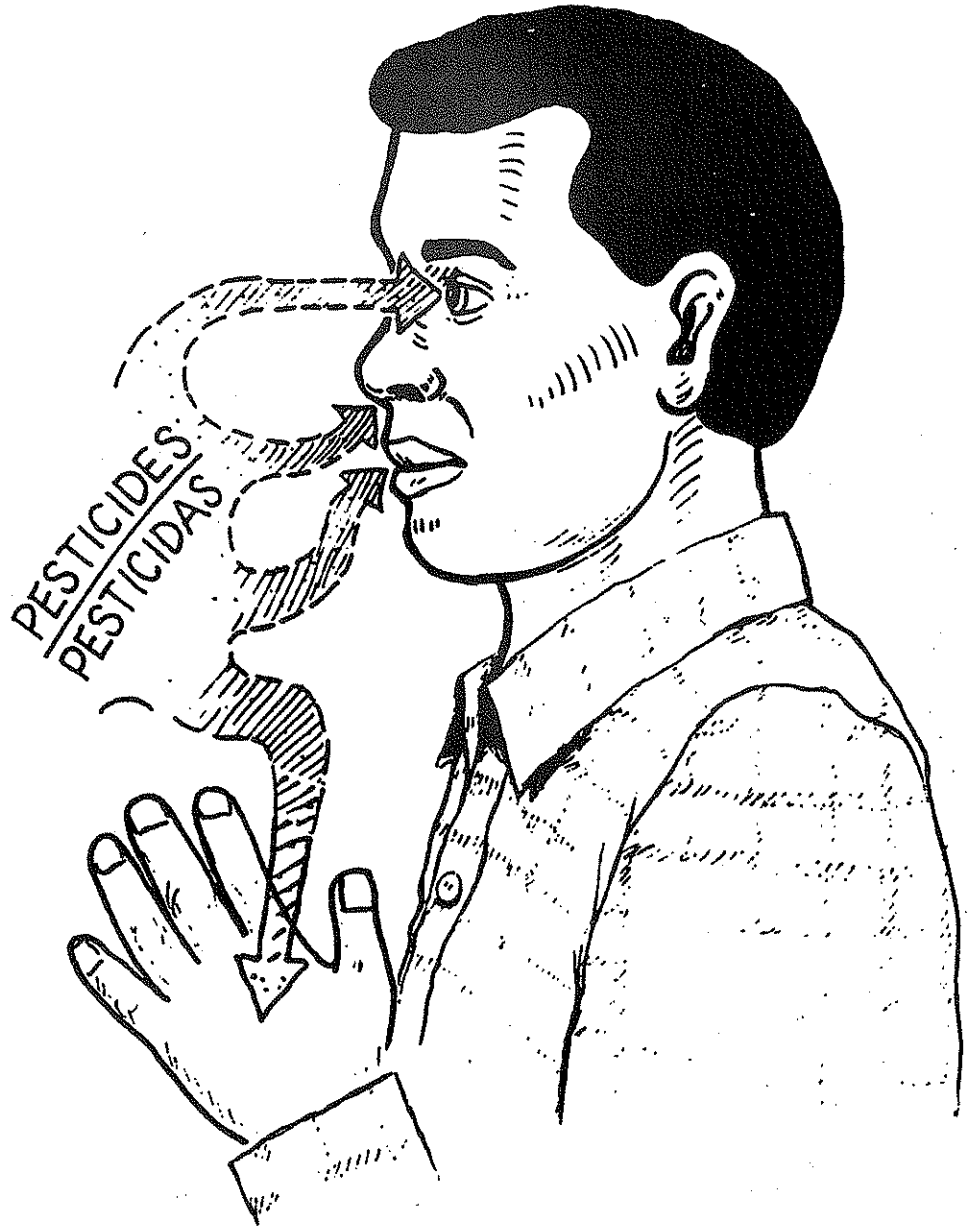
- They get on your skin.
- They get in your eyes.
- You breathe them.
- You swallow them.

Workers are hurt most often by getting pesticides on their skin.

* Madangranka kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula no:

- + Maidekkeida iti kudilmo.
- + Makapan kadagiti matam.
- + Malangabmo.
- + Matilmonmo.

Kaaduanna a masansan ti pannakadangran dagiti agrabaho babaen ti pannakaidekhet iti kudiida daytoy pagpatay iti agdadael iti mula.

How can pesticides hurt you?

Kasano ti pannakadangranmo kadagiti pagpatay iti agdael it mula?

■ Pesticides may hurt you right away.

If pesticides get on or in you, they may make you sick right away, or hours later.

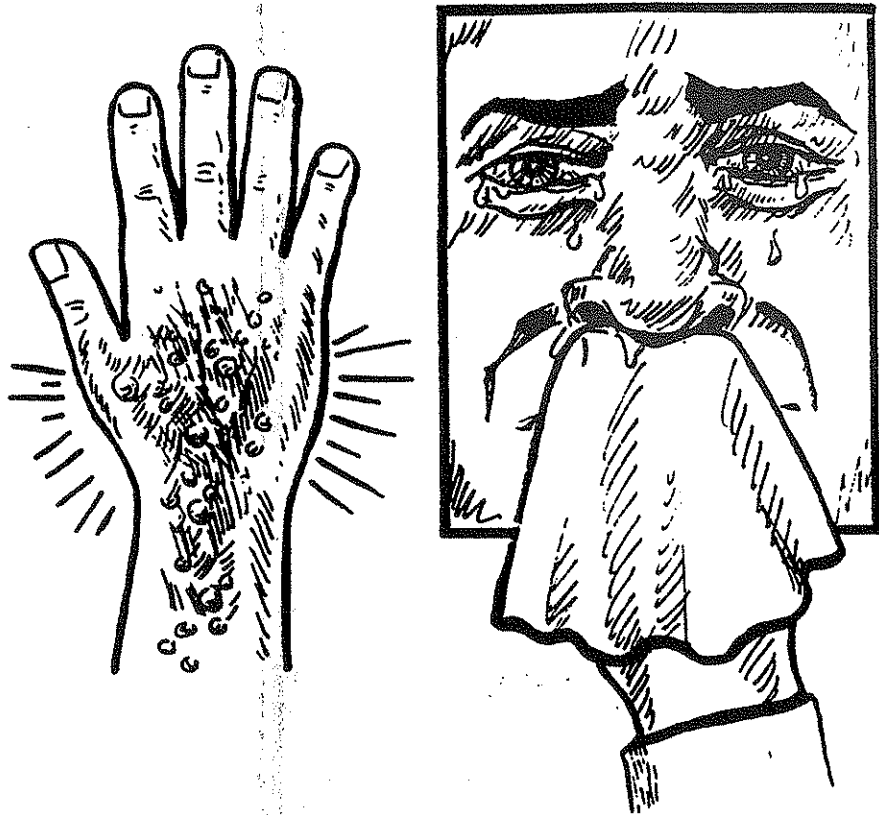
* Mabalín a dagus a madangranka kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

No ti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo, mabalín a pagsakitennaka a madagdagus, wenno kalpasan sumagmamano nga oras.

Kasano ti pannakadangranmo kadagiti pagpatay iti agdael it mula?

■ Pesticides may cause skin rashes or hurt your nose, throat, or eyes.

* Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin a mangted iti panaggagatel (skin rashes) wenno panagsakit ti agong, karabukob, wenno dagiti mata.

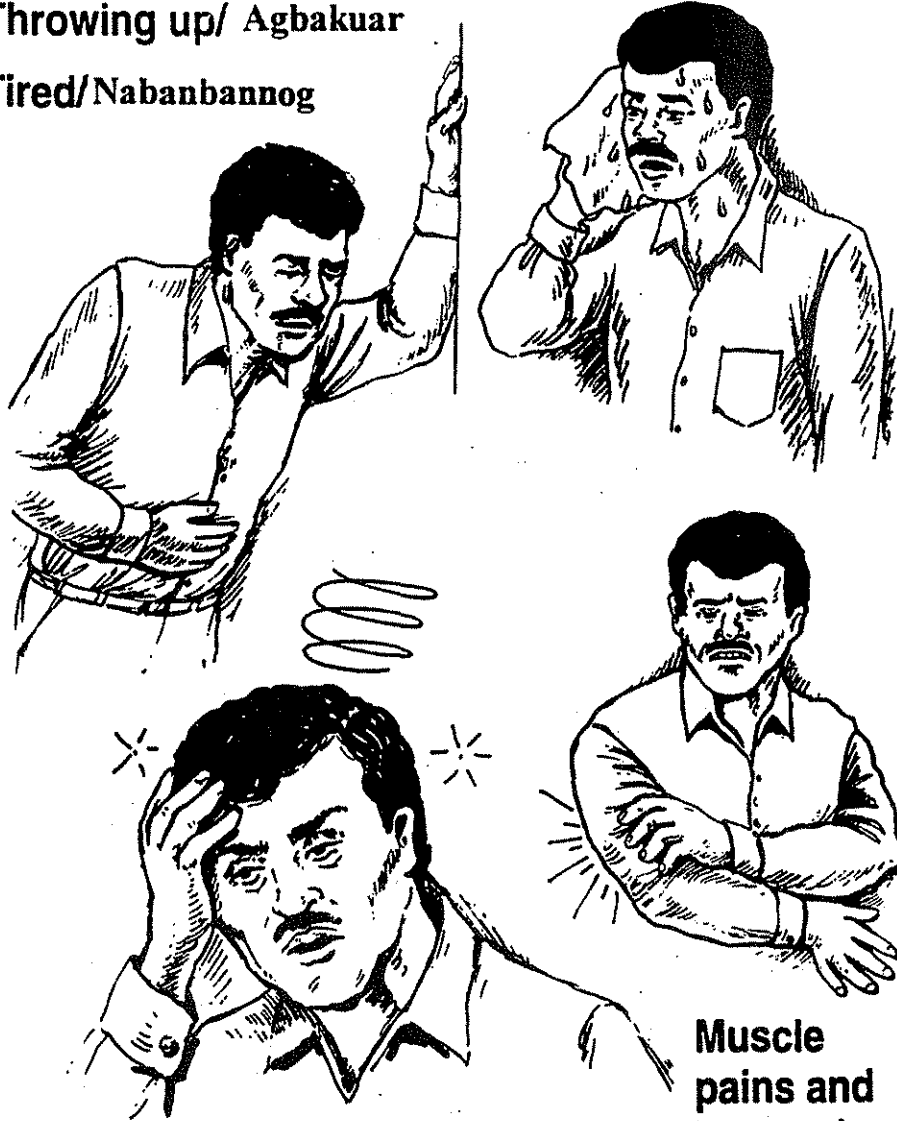
How can pesticides hurt you?

Kasano ti pannakadangranmo kadagiti pagpatay iti agdael it mula?

Sweaty/ Agkalingetan

Throwing up/ Agbakuar

Tired/ Nabanbannog

Headache/ Sakit ti Ulo

Dizziness/ Maululaw

Muscle pains and cramps/

Nautut a laslasag ken agbetteg

■ Pesticides can make you feel sick in different ways.

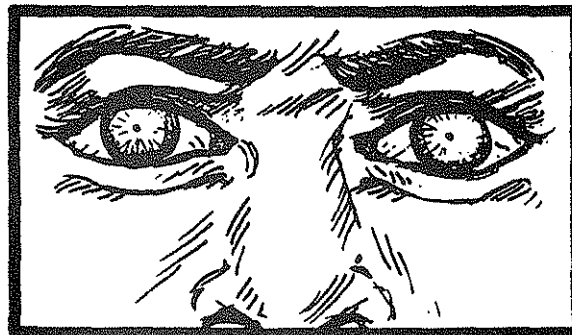
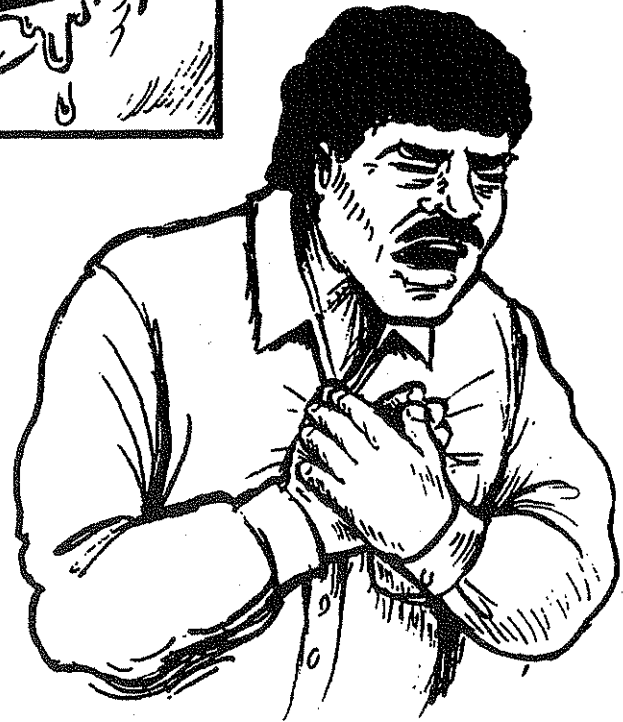
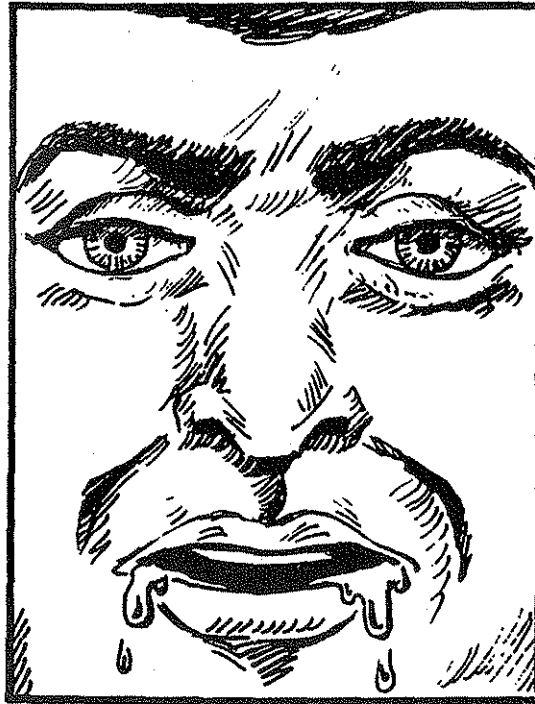
* Mabalina a pagsakitennaka dagiti pagpatay iti agdael iti mula iti nadumaduma a wagas.

■ Other signs of pesticide poisoning are:

- Drooling.
- Trouble breathing.
- Very small pupils of your eyes.

* Dadduma pay a pagilasinan ti pannakasabidong iti pagpatay iti agdadael iti mula lu dagitoy:

- + Agkatkatay.
- + Marigatan nga umanges.
- + Bumassit dagiti tao-tao dagiti mata.

How can pesticides hurt you?

Kasano ti pannakadangranmo kadagiti pagpatay iti agdael it mula?

4

■ Pesticides may harm some people more than others.

* Dagiti pagpatay iti agdadael iti mula mabalin nga adadda a makadangran iti sumagmamano a tao ngem ti dadduma.

personas más que a otras.

■ Getting pesticides on or in you may have effects after months or years have passed.

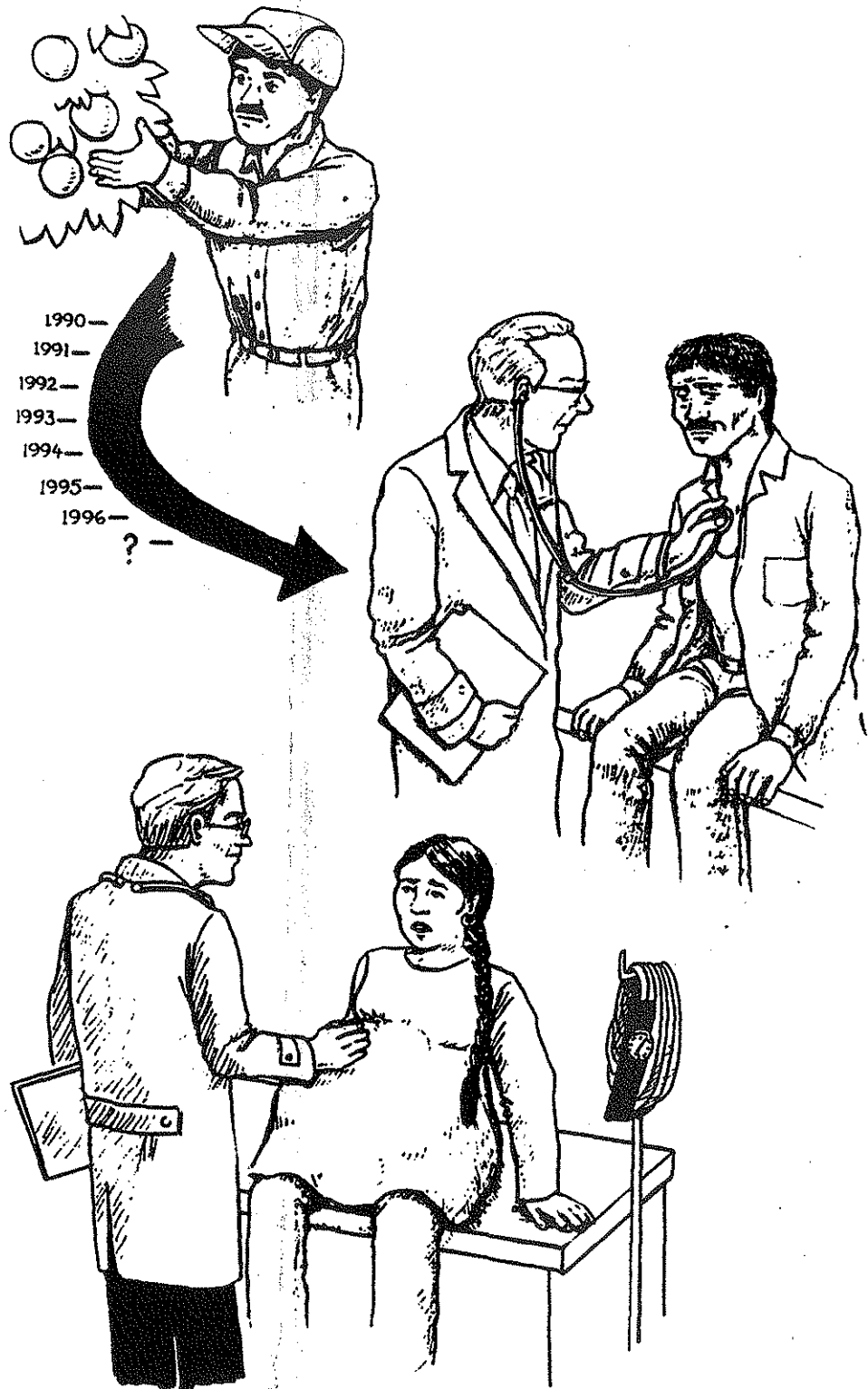
Delayed effects may be cancer, or harm to your kidneys, liver, or nervous system.

Another delayed effect may be birth defects, if pregnant women are exposed to pesticides.

* Ti isasamay ti pannakaidekhet wenno pannakaipaunegmo iti pagpatay iti agdadael iti mula mabalín a mapasamak kalpasan ti adu a bulan wenno tawen.

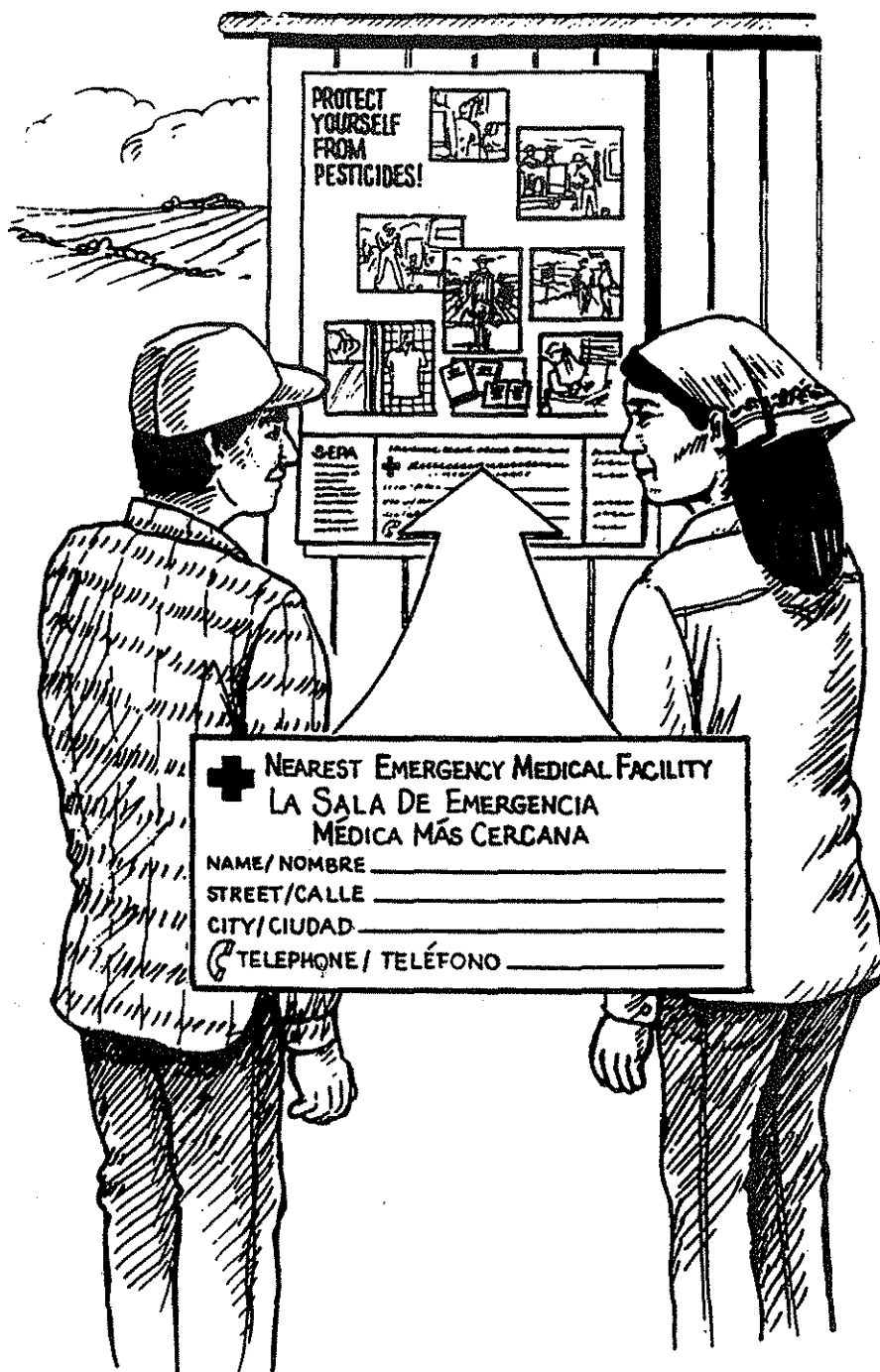
Ti naladladaw nga isasamay mabalín a canser, wenno pannakadangran dagiti bekkel, dalem, wenno ti urnos ti utek ken dadduma a pasetna (nervous system).

Ti sabali pay a naladladaw nga isasamay mabalín nga iti pannakadangran ti maladaga (birth defects), no dagiti masukog a babai maiyasiddeg kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

What If You Get Sick at Work? Ania Ngaruden No Agsakitka Iti Pagtrabahoam?

5

- Medical help is listed on or near a pesticide-safety poster at your work.

Make sure you know where this and the nearest phone are.

* Nallista dagiti makatulong iti pannakaagas iti rabaw wenno asideg ti paskin maipapan iti pannakasalaknib iti pagpatay iti agdadael iti mula iti pagtrabahoam.

Masapul nga ammoem ti yan daytoy ken ti kaasitgan a telepono.

**aviso (atrero)
sobre seguridad
en el uso de
pesticidas.**

- If you or someone else gets sick while working, tell your boss right away.

Your boss must make sure you get to medical help if you think you've been poisoned at work by pesticides.

* No agsakitka weno ti siasino man kabayatan ti panagtrabaho, ibagam a madagdagus iti mangimatón (boss).

Ti mangimatón masapul nga ipannaka a dagus iti pakaagasam no namnamaem a nasabidonganka iti pagpatay kadagiti agdadael iti mula idia pagtrabahoam.

What if you get sick at work?

Ania ngaruden no agsakitka iti pagtrabahoam?

5

■ Your boss will provide information about the pesticide.

Your boss must give you or your doctor the name and other information about the pesticide that might have made you sick.

* Ti mangimaton itedna ti inpormasion maipanggep iti pagpatay iti agdadael iti mula.

Ti mangimaton masapul nga itedna kenka wenna ti doktormo ti nagan ken sababali pay nga inpormasion maipapan iti pagpatay iti agdadael iti mula a mabalin a mamagsakit kenka.

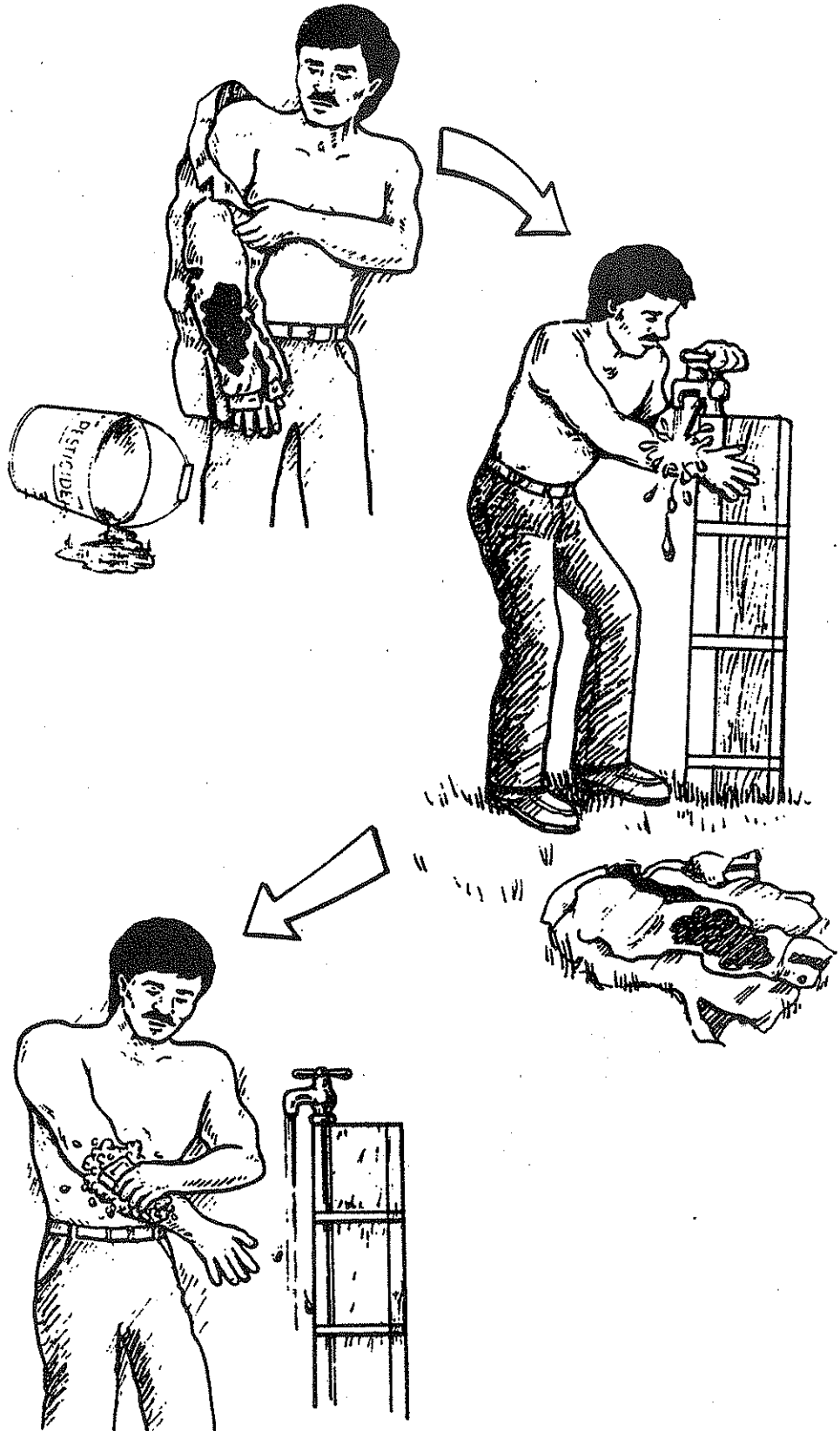
What If Pesticides Get On Or In You?

6

Ania Ngaruden No Dagiti Pagpatay Iti Agdadael Iti Mula Ket Maidekktet Ita Bagim Wenno Maipaunegmo?

■ If a pesticide gets on you, get it off right away!

1. Take off clothing that has pesticide on it.
2. Rinse skin right away with water.
3. Wash with soap and water as soon as possible.

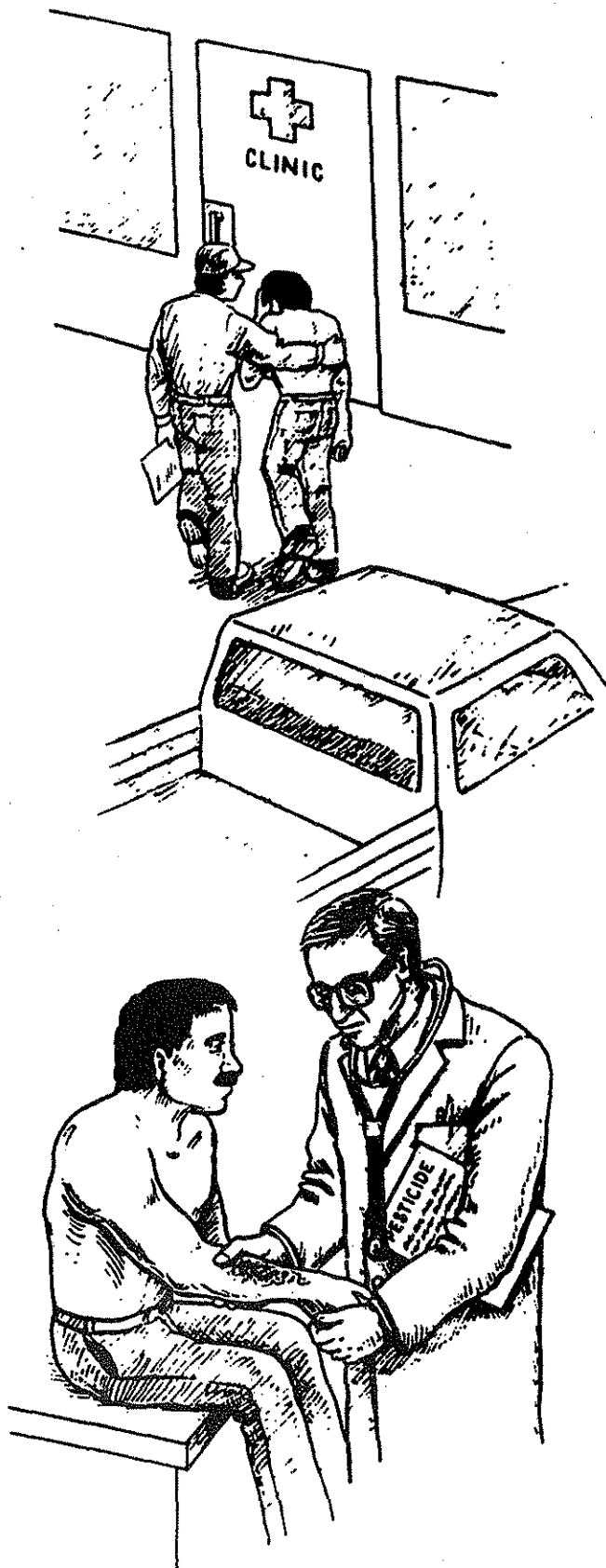

* No maidekktet kenka dagiti pagpatay iti agdadael iti mula, ikkatem a madagdagus!

1. Uksoben ti lupot a naikkan iti pagpatay iti agdadael iti mula.
2. Bugoan a dagus ti kudil iti danum.
3. Bugoan iti danum ken sabon iti kabiitan a panawen.

What if pesticides get on or in you?

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidekket ita bagim wenno maipaunegmo?

- If you begin to feel sick or your eyes, skin, or throat hurt, go to a doctor right away.

Your boss must make sure you are taken to a clinic or doctor.

* No adda mariknam a panagmamayo wenno agsakit dagiti matam, kudil, wenno karabukob, mapanka iti doktor a madagdagus.

Masapul nga ikagumaan ti mangimaton (boss) ti pannakaipanmo iti klinika wenno doktor.

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

■ If you or someone else swallows a pesticide, get medical help right away!

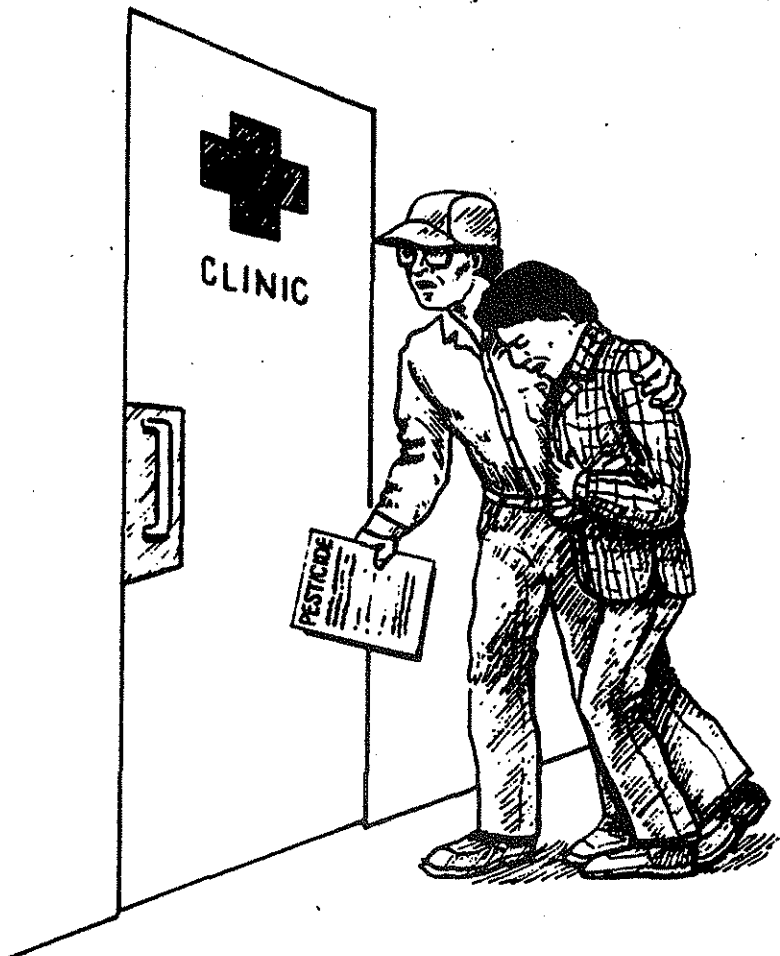
1. Call a poison control center or doctor, or go to the doctor if it's faster. Give the name of the pesticide and the first aid directions from the label.
2. If you can't call for help, or while you wait for help, follow the first aid steps on the label.
3. Get to a doctor as soon as possible! Have the name of the pesticide with you.

What if pesticides get on or in you?

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

6

* No makatilmonka wenno ti siasino man iti pagpatay iti agdadael iti mula, dagusem ti mapan agpaagas!

1. Awagan ti lugar a makaammo maipapan iti sabidong (poison control center) wenno ti doktor, wenno mapanka iti doktor no nadardaras daytoy. Itedmo ti nagan ti pagpatay iti agdadael iti mula ken ti naisurat a surotan iti naglaon iti sabidong (first aid directions).

2. No saanka a makaawag iti tulong, wenno kabayatan ti panagururaymo iti tulong, surotan ti naisurat iti naglaon ti sabidong.

3. Mapanka iti doktor iti kabiitan a panawen! Ikuyogmo ti nagan ti pagpatay iti agdadael iti mula (pesticide).

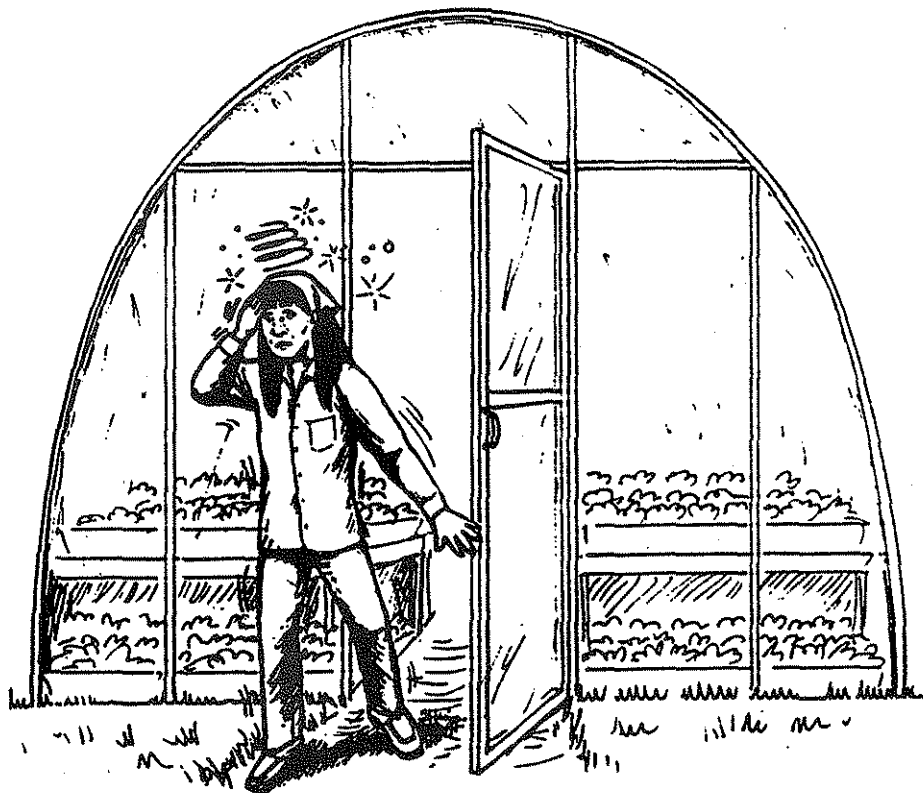
Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

■ **Leave closed areas right away if you start to feel sick or dizzy.**

If you are working in an enclosed area, like a greenhouse, get to fresh air right away if you begin to feel dizzy or have trouble breathing.

* Panawam a dagus ti nakarikip a lugar no mariknam a mangrugika nga agmamayo wenno maululaw.

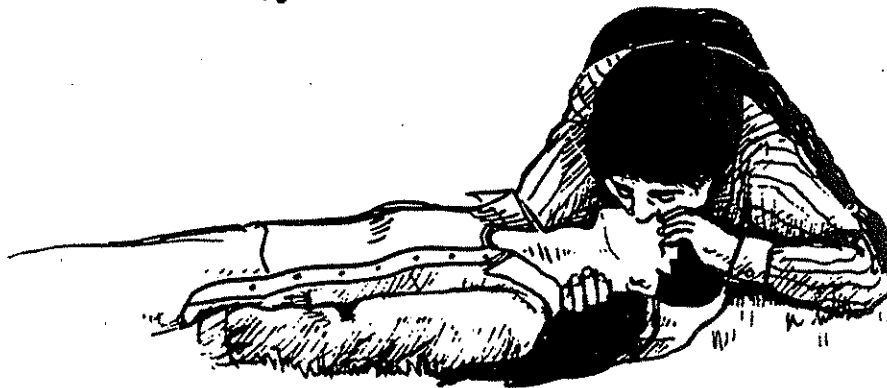
No agrabahoka iti narikpan a lugar, kasla iti minuyongan (greenhouse), mapanka a madagdagus iti pakalangaban iti nadalus nga angin no mangrugika a maulaw wenno marigatanka nga umanges.

What if pesticides get on or in you?

6

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

■ If someone gets sick from breathing a pesticide...

1. Get them to fresh air right away.
2. Loosen their clothing.
3. If not breathing, give mouth-to-mouth (CPR).

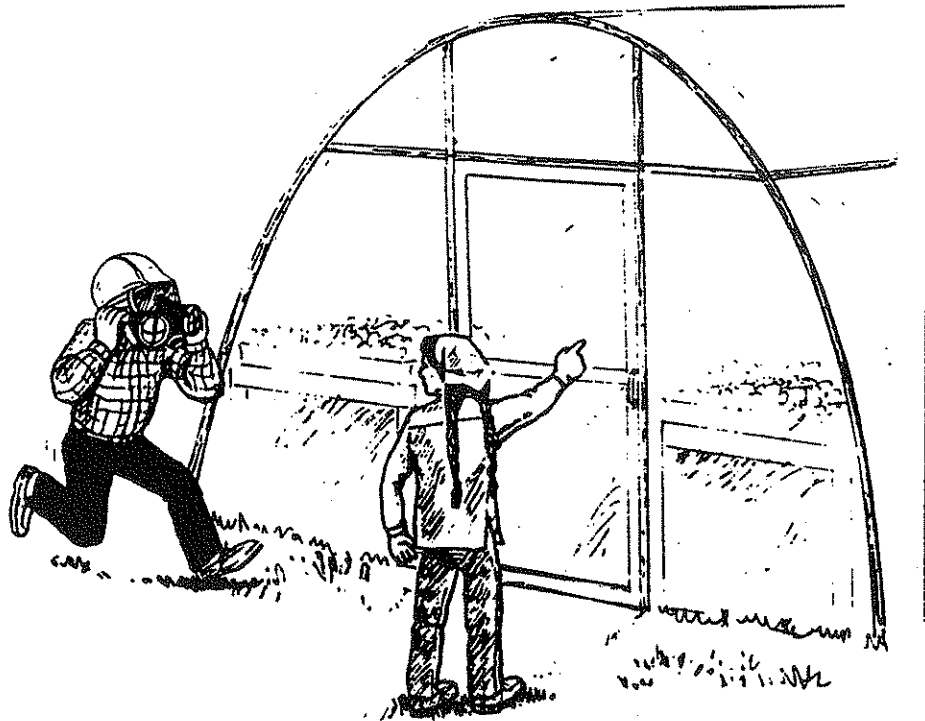
* No agsakit ti siasino man a maigapu iti pannakalangab iti pagpatay iti makadadael iti mula...

1. Ipenmo a madagdagus iti yan ti nadalus nga angin.
2. Palukayam ti aruatenda.
3. No saan nga umanganges, aramatem ti panangpasubli iti anges (mouth-to-mouth---CPR).

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

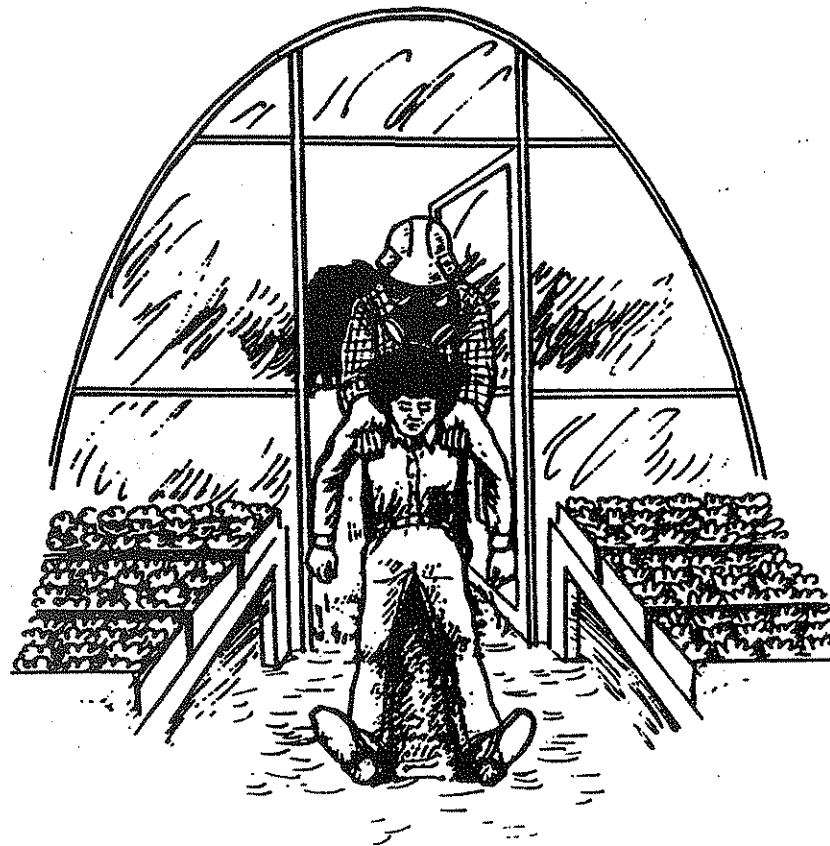
■ **If someone passes out in an enclosed area, get help—don't go in!**

Never try to rescue someone who has passed out in a greenhouse or other enclosed area unless you have special training and breathing equipment. Find someone who can help.

* No adda siasino man a makusbo iti uneg ti narikpan a lugar, umawagka iti tulong—saanka a sumrek!

Saanmo a gamden ti mangtulong iti siasino man a nakusbo iti uneg ti narikpan a maniyungan (greenhouse) wenno sabali pay a narikpan a lugar malaksid no nagsanayka ken addaanka iti alikamen a pagangsan. Sumapulka iti makabalin a makatulong.

What if pesticides get on or in you?

Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidekket ita bagim wenno maipaunegmo?

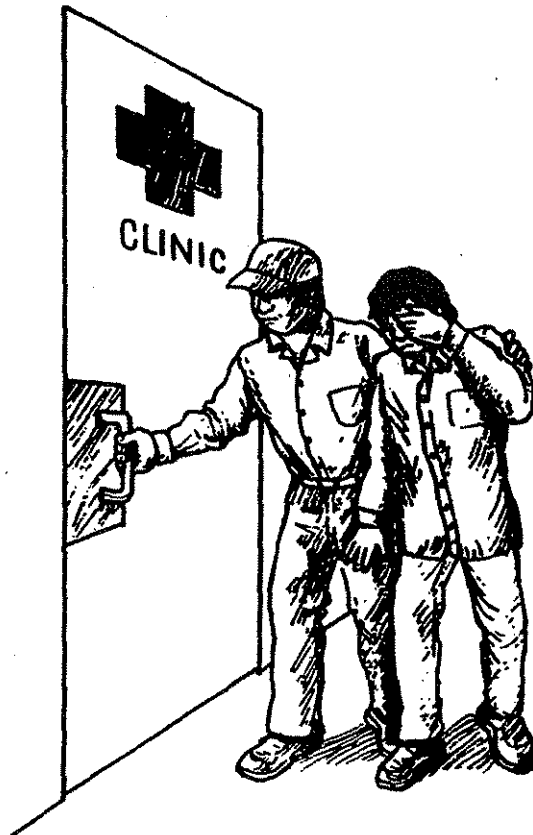

■ **Eye damage can happen fast!
Rinse your eyes for 15 minutes.**

If a pesticide gets in your eyes, hold them open and rinse them with a gentle stream of cool water. Rinse for 15 minutes if possible. Then go to a doctor.

* **Alisto a madadaelan ti mata!
Bugoan dagiti matam iti uneg ti 15 minutos.**

No maikkan iti pagpatay iti agdadael iti mula, imulagatmo ken paaruyotam iti nalamiis a danum. Bugoam iti 15 minutos no mabalin. Kalpasanna mapanka iti doktor.

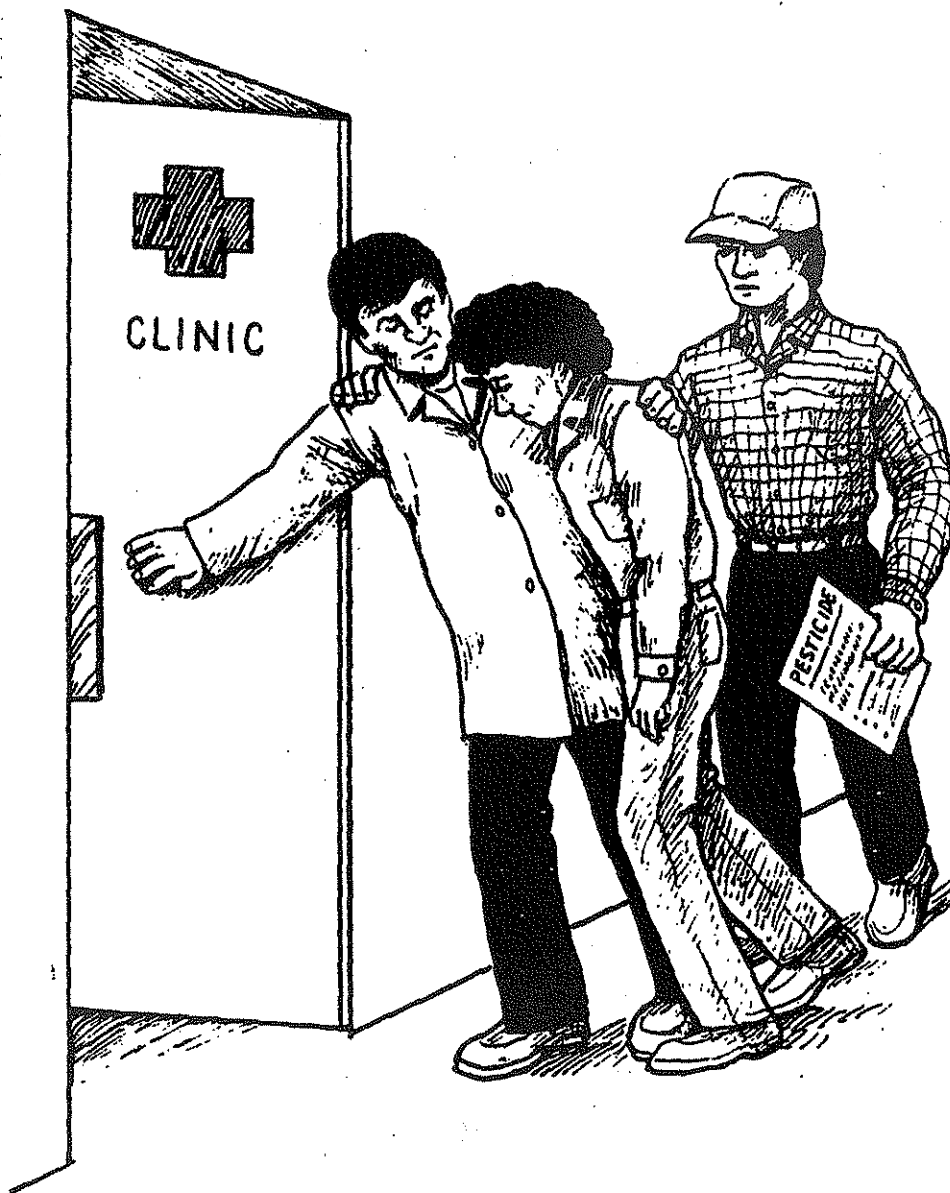
Ania ngaruden no dagiti pagpatay iti agdadael iti mula ket maidek ket ita bagim wenno maipaunegmo?

■ Get medical help!

In all cases of pesticide poisoning, get medical help as soon as possible.

* Mapanka Agpaagas!

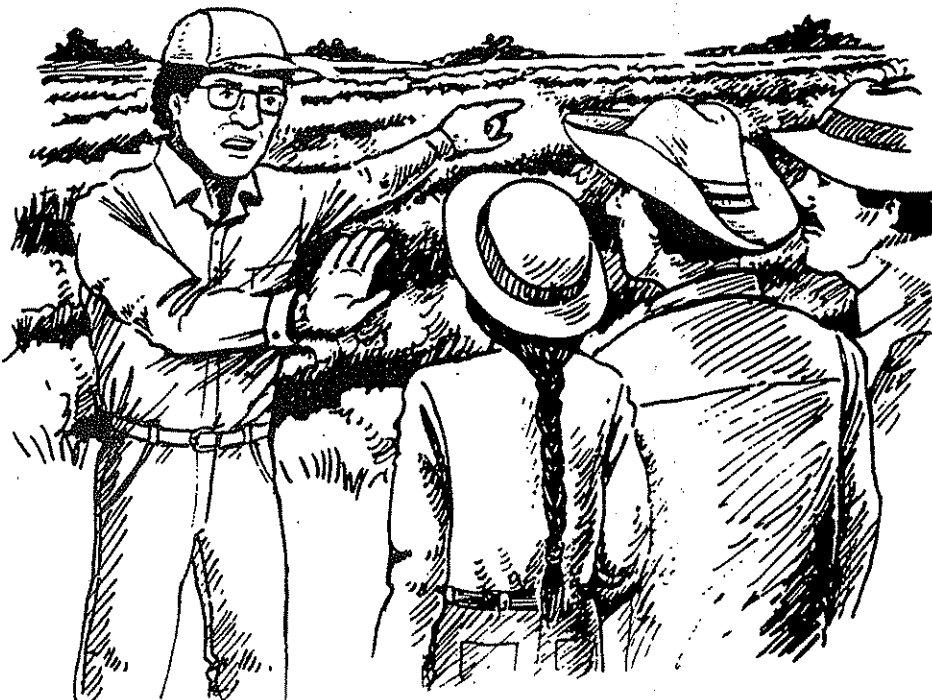
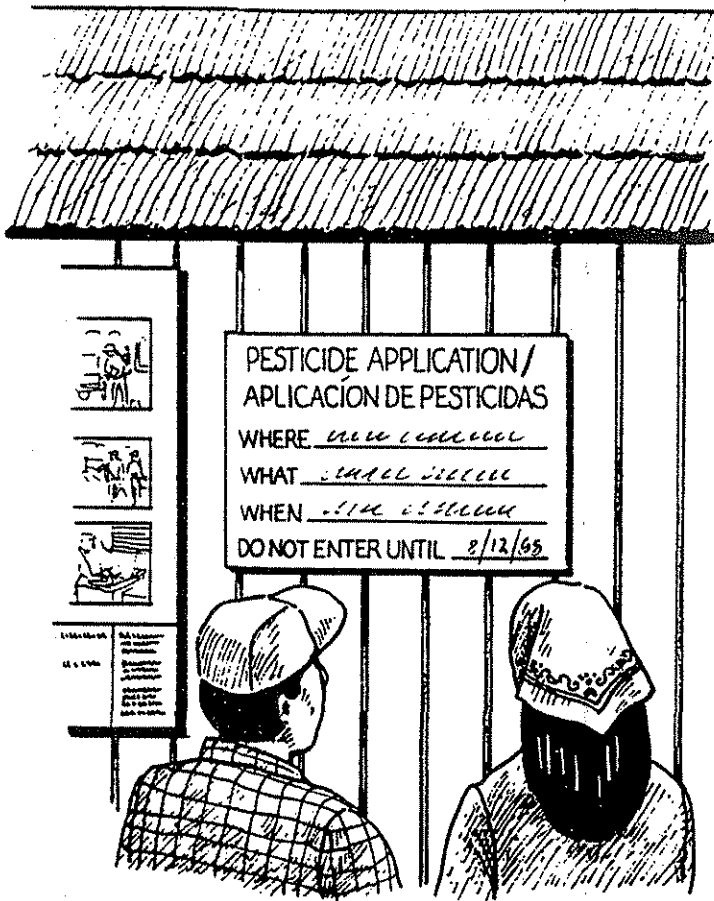
Iti isu amin a kita ti pannakasabidong iti pagpatay iti agdadael iti mula, mapanka agpaagas iti kabiitan a panawen.

The Law Helps Protect You!

Ti Linteg Tumuong A Mangsalaknib Kenka!

7

■ Your boss must tell you about pesticide use at work.

Your boss must: Warn you about areas where pesticides are to be applied and areas you may not enter. Your boss must post: The name of the pesticide, exactly where it was applied, when it was applied, the restricted entry interval, and when the workers may return to the work area. This information has to be written and posted in a central location that is easily accessible to all workers, before the pesticides are applied.

*** Ti mangimaton (boss) masapul nga ibagana kenka maipanggep iti pannakaaramat iti pagpatay iti agdadael iti mula iti pagtrabahoan.**

Ti mangimaton masapul: nga ipakdaarna kenka ti maipanggep kadagiti lugar a pakaaramatan dagiti pagpatay kadagiti agdadael iti mula ken dagiti lugar a saanmo a mabalin a serken.

Ti mangimaton masapul: nga ipaskinna ti nagan ti pagpatay iti agdadael iti mula, ti apagisu a lugar ti nakaaramatanna, kaano ti pannakaaramatna, ti kabayag ti saan a pannakerrek, ken no kaano ti mabalin a panagsubli dagiti agrabaho iti dayta a lugar. Daytoy a pakaammo masapul a maisurat ken maipaskin iti kangrunaan a lugar a nalaka a makita dagiti amin nga agrabaho, kasakbayan a maaramat dagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

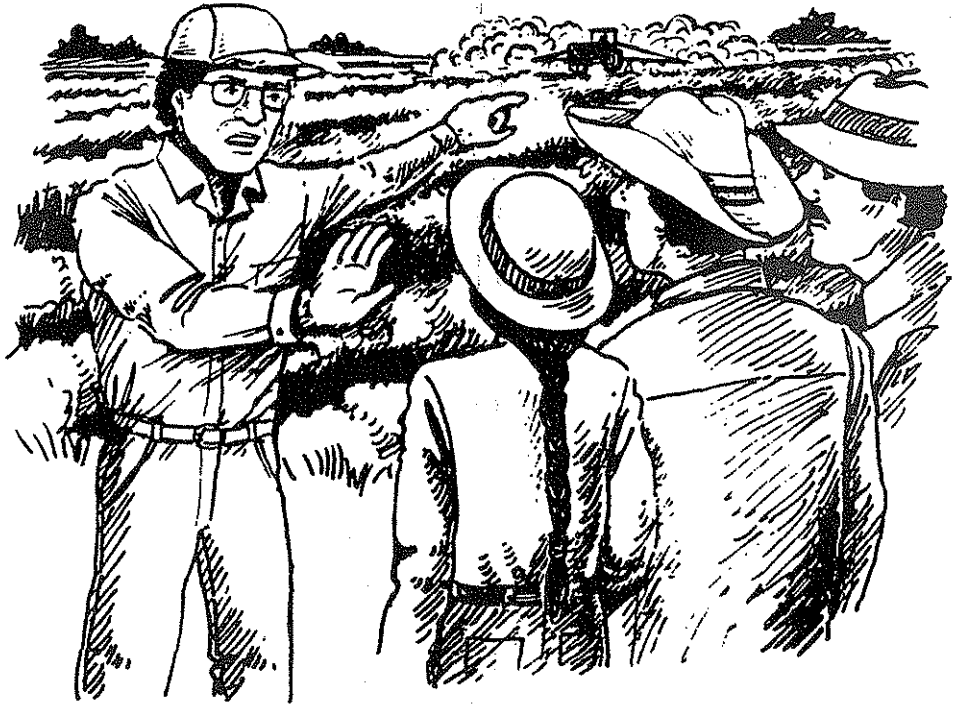
■ **Your boss must not let you work in some areas.**

Your boss must not let you work in an area where:

- Pesticides are being applied.
- Or pesticides may drift onto you.

After a pesticide is used, you may not enter a field during the Restricted Entry Interval (REI).

The laws set different safety periods or REIs for different pesticides.

* Ti mangimaton masapul a saanna nga ipalubos nga agrabahoka iti sumagmamano a lugar.

Ti mangimaton masapul a saanna nga ipalubos nga agrabahoka iti lugar:

+ A pakaaramatan dagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

+ Wenno lugar a mabalin a maipayagso dagiti pagpatay iti agdadael iti mula kenka.

Kalpasan ti pannakaaramat ti pagpatay iti agdadael iti mula, saanmo a mabalin ti sumrek iti pagmulmulaan kabayatan ti naituding a panawen a maiparit ti sumrek (Restricted Entry Interval--REI).

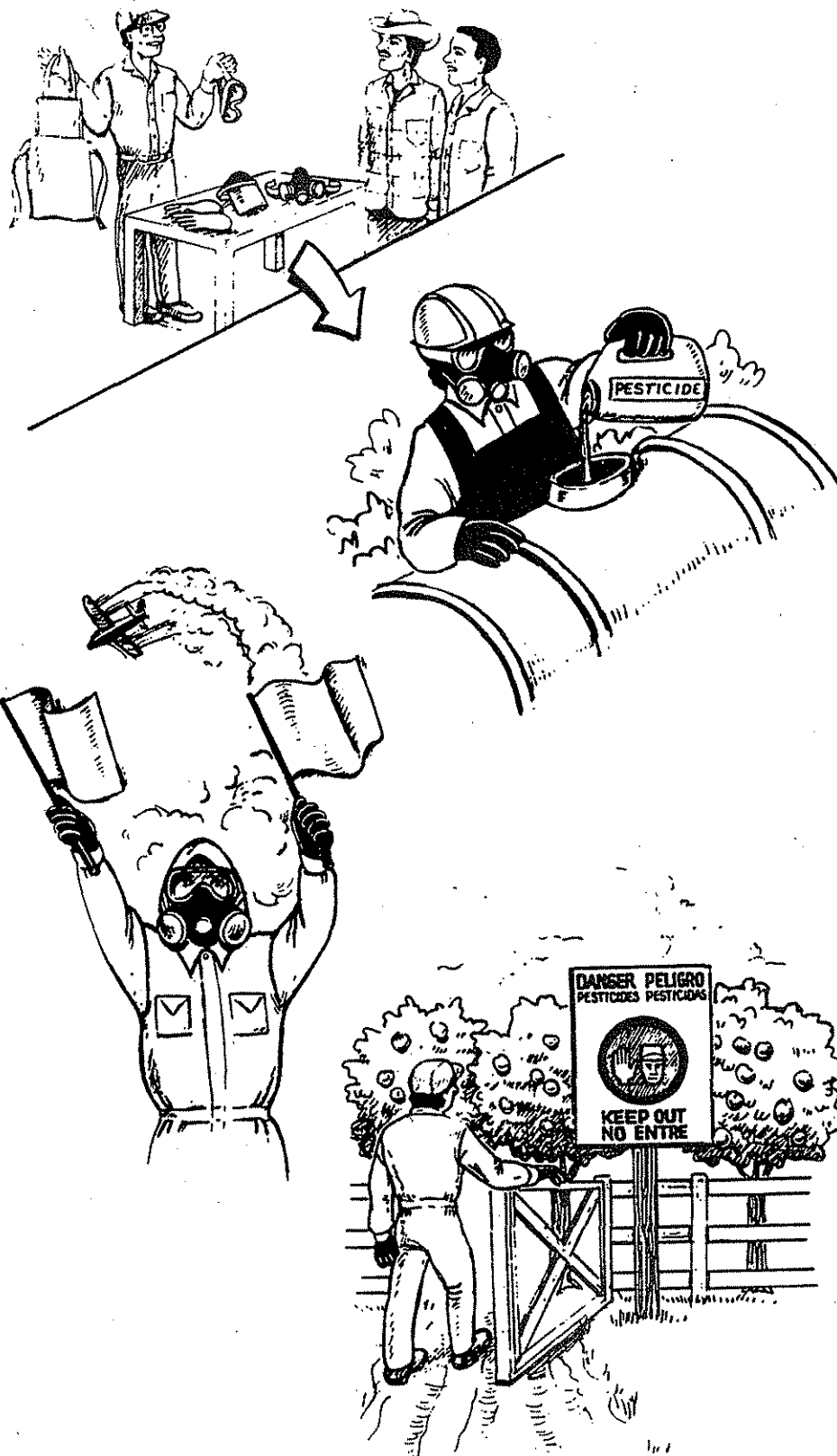
Ti linteg aggidiat ti ituyangna a panawen a natalged wenno ti naituding a panawen a maiparit ti sumrek nga agpaay kadagiti nadumaduma a pagpatay iti agdadael iti mula.

The law helps protect you!

Ti linteg tumong a mangsalaknib kenka!

7

■ You must have special training and protection for some jobs.

Without extra training and protection, your boss must not let you:

- Mix, load, apply, or handle pesticides.
- Work as a flagger.
- Work in an area where entry is restricted.

* Masapul nga addaanka iti naisangayan a panagsanay ken pannakasalaknibmo kadagiti sumagmamano a trabaho.

No awan ti nainayon a panagsanay ken salaknib, ti mangimaton masapul a saannaka a palubosan:

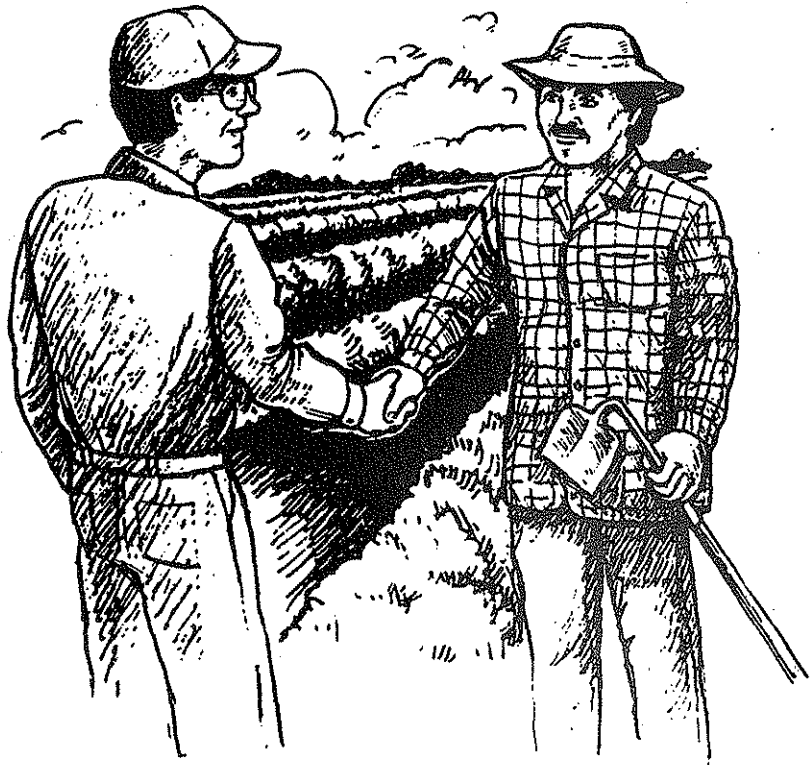
+ A mamaglaok, mangikarga, mangaramat, wenno mangiggem kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

+ Nga agrabaho a mangi-wagayway (flagger).

+ Nga agrabaho iti l ugar a maiparit ti sumrek.

- Your boss must not punish you for trying to follow these rules.

* Ti mangimaton kenka saannaka a mabalin a dusaen iti panangpadasmo a mangsuot kadagitoy a paglintegan.

Help protect yourself!

Tulongam A Salakniban Ta Bagim!

8

■ Know how to protect yourself!

Your boss must protect you from pesticides, but your safety is your responsibility, too.

*** Ammoem no kasano ti panangsalaknibmo ita bagim!**

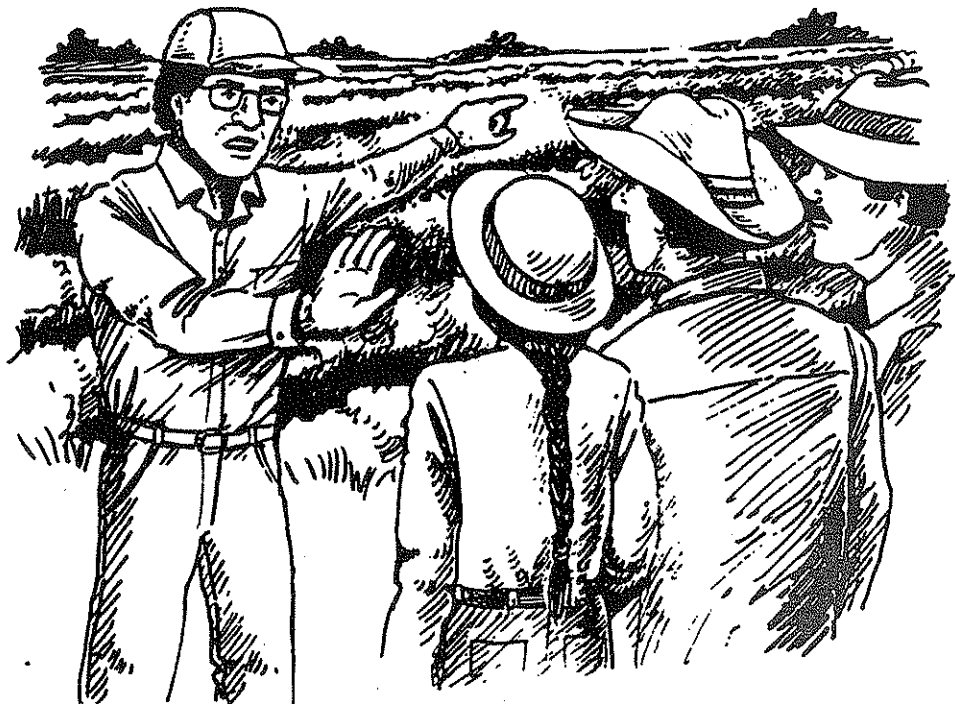
Ti mangimaton kenka masapul a salaknibannaka kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula, ngem ti panakasalaknibmo sika met laeng ti makinrebbeng.

Remember:

- Wear clothes that cover your skin.
- Stay out of areas as instructed by your boss.
- Move away if pesticides drift into the area where you are working.
- Wash with soap and water after work and before eating, drinking, smoking, or using the toilet.

Your boss must:

- Give you information about pesticides applied in or near areas where you work.
- Be sure you are trained in pesticide safety.
- Provide you with soap, water, and towels.
- Make sure you get to medical help if you think you've been poisoned at work by pesticides.
- Provide you with extra training if you work in areas where entry is restricted, work as a flagger, mix, load, apply, or handle pesticides.

Help protect yourself

Tulongam a salakniban ta bagim!

8

* Laglagipen:

+ Agaramatka iti lupot a mangkalub ita kudilmo.

+ Adaywam dagiti lugar a kas inbilin ti mangimaton kenka.

+ Umadayoka no maipayagso dagiti pagpatay iti agdadael iti mula iti lugar a pagtrabahoam.

+ Agbuggoka iti danum ken sabon kalpasan ti trabaho ken kasakbayan ti pannangan, yinum, panagtabako, wenno ipapan iti kasilia.

Ti mangimaton kenka masapul:

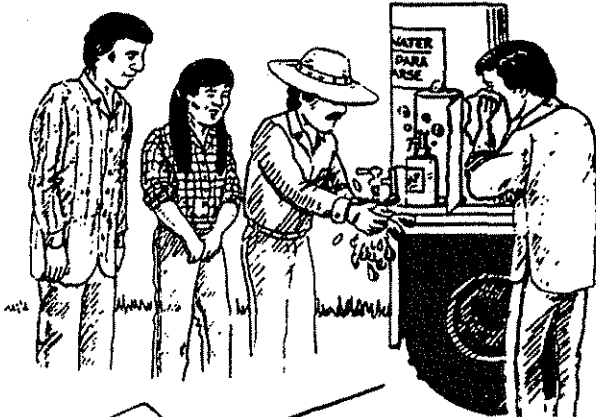
+ Nga itedna ti pakaammo maipanggep iti pannakaaramat kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula iti yan wenno asideg ti lugar a pagtrabahoam.

+ A pasingkedanna ti pannakasanyo iti pannakasalaknib iti pagpatay iti agdadael iti mula.

+ Nga ikkannaka iti sabon, danum, ken pagpunas.

+ A pasingkedanna ti pannakaagasmno no namnamaem a nasabidonganka iti pagtrabahoam a maigapu kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

+ Nga ipaayna ti mainayon a panagsanay no agrabahoka kadagiti lugar a maiparit ti sumrek, agrabaho a kas mangi-wagayway, mamaglaok, mangikarga, mangaramat, wenno mangiggem kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula.

For more information about the Worker Protection Standard, or if you have questions or concerns about pesticides, contact the agency responsible for regulating pesticides in your area or the EPA Regional Office nearest you.

Iti adadu pay nga inormasion maipanggep ti Pagrukodan ti Pannakasalaknib ti Agrabaho (Worker Protection Standard), wenna adda dagiti saludsod wenna pakaseknan maipanggep kadagiti pagpatay iti agdadael iti mula, mapan kayo iti ahensia nga agrebbeng iti pannakatimbeng dagiti pagpatay iti agdadael iti mula iti lugaryo wenna ti opisina ti EPA a kaasitgan kadakayo.

Region 1 (MA, CT, RI, NH, VT, ME)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 1
Pesticides and Toxic Substances Branch (APT)
1 Congress St.
Boston, MA 02203
(617) 565-3273

Region 2 (NY, NJ, PR, VI)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 2
Pesticides and Toxic Substances Branch (MS-105)
2890 Woodgridge Ave., Building #10
Edison, NJ 08837-3679
(908) 321-6765

Region 3 (PA, MD, VA, WV, DE)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 3
Toxics and Pesticides Branch (3AT-30)
841 Chestnut Building
Philadelphia, PA 19107
(215) 597-8598

Region 4 (GA, NC, SC, AL, MS, KY, FL, TN)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 4
Pesticides & Toxic Substances Branch (4-APT-MD)
345 Courtland St., N.E.
Atlanta, GA 30365
(404) 347-5201

Region 5 (IL, MI, MN, IN, OH, WI)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 5
Pesticides and Toxic Substances Branch (SSPT)
77 W. Jackson Blvd.
Chicago, IL 60604
(312) 886-6006

Region 6 (TX, OK, AR, LA, NM)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 6
Pesticides and Toxics Branch (6T-P)
1445 Ross Ave.
Dallas, TX 75202-2733
(214) 655-7235

Region 7 (MO, KS, IA, NB)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 7
Toxics and Pesticides Branch (TOPE)
726 Minnesota Ave.
Kansas City, KS 66101
(913) 551-7020

Region 8 (CO, MT, ND, SD, UT, WY)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 8
Toxic Substances Branch (8ART-TS)
One Denver Place, Suite 500
999 18th St.
Denver, CO 80202-2405
(303) 293-1730

Region 9 (CA, NV, AZ, HI, GU)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 9
Pesticides and Toxics Branch (A-4)
75 Hawthorne St.
San Francisco, CA 94105
(415) 744-1090

Region 10 (WA, OR, ID, AK)

U.S. Environmental Protection Agency, Region 10
Pesticides and Toxic Substances Branch (AT-083)
1200 Sixth Ave.
Seattle, WA 98191
(206) 553-1918

United States
Environmental Protection
Agency
(H-7506C)
Washington, DC 20460

Official Business
Penalty for Private Use
\$300

